

bordo

UTRIP

GLASILO ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

LETO III. ŠTEVILKA 1
JANUAR 1995

NOVOSTI V KRKINEM ŽE UVELJAVLJENEM PROGRAMU ORALNE HORMONSKE KONTRACEPCIJE

Minulet®

gestoden, etinilestradiol

monofazno oralno kontracepcijsko sredstvo
z novim gestagenom in najmanjšo
usebnostjo hormonov

TRI-STEDIRIL®

levonorgestrel, etinilestradiol

trifazno kontracepcijsko sredstvo
v koraku s časom

SODOBNO VODENJE MENOPAVZE

Cyclo-Menorette®

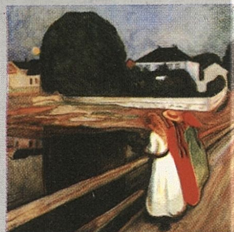
estradiolvalerat, esiriol, levonorgestrel

sekvenčno zdravljenje klimakteričnih tegob
in preprečevanje posledic zaradi
pomanjkanja hormonov

Navodila so na voljo pri proizvajalcu.

 KRKA
SLOVENIJA

s sodelovanjem WYETH, Nemčija

INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

UTRIP

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA:

Veronika Kunstek - Pretnar

UREDNIŠKI ODBOR:

Nana Domajnko, Bojana Filej, Petra Kersnič

Meta Cerar, Ladi Škerbinek

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 8800 izvodov

CENA POSAMEZNEGA IZVODA:

150 SIT

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

1800 SIT

Za člane zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefax: 061/316-055

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993, št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

OBLIKOVANJE IN TEHNIČNO UREJANJE:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2

tel/fax: 061/754-415

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/fax: 1400-315

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana, tel/fax: 061/301-542

Glej na ta dan,

kajti ta dan je življenje.

Neposredno življenje življenja.

V njegovem kratkem trenutku
je vsa dejanskost in resnica bivanja.

Vesetje rasti. Sijaj dejavnosti.

Sijaj in moč sposobnosti,

kajti včerajšni dan je le spomin,
jutrišnji pa vizija.

Toda če dobro prebiješ današnji dan,
povzdigneš včerajšnega
v srečen spomin.

In vsak jutri v vizijo upanja.

Lato dobro pazi na današnji dan.

Iz spisov svečenika -

Verz iz starih VED, napisanih v sanskrtu

fotografija na naslovni strani

Cveta Maček

olje na platnu

VSEBINA

AKTUALNO	5	<i>Plače v zdravstvu, Elda Gregorič-Rogelj,</i>
DELO ZBORNICE	8	<i>Delo zbornice</i> <i>Petra Kersnič, generalna sekretarka Zbornice zdravstvene nege Slovenije</i>
IZ TISKOVNIH KONFERENC	12	<i>Iz tiskovnih konferenc, povzela Veronika Pretnar Kunstek,</i>
IZ DRUŠTEV IN SEKCIJ	13	<i>Greta Zver, Jelena Alkhatib, sekretarka sekcije kirurških med. sester in zdr. tehnikov</i>
	14	<i>Predstavitev Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov</i> <i>Greta Zver, predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov</i>
PREDSTAVLJAMO VAM	15	<i>Darja Cibic, svetovalka vlade pri Ministrstvu za zdravstvo</i>
NOVICE IZ ICN	16	<i>Novice iz ICN, Nana Domajnko, predsednica Zbornice zdravstvene nege Slovenije</i>
LEMON	18	<i>Lemon, Bojana Filej, državna koordinatorica projekta Lemon</i>
UDELEŽILI SMO SE	20	<i>Enodnevno strokovno srečanje nevropsihiatrične sekcije,</i> <i>Marija Mrak, predsednica nevropsihiatrične sekcije</i>
	21	<i>Kako smo v Izoli zaznamovali 1. december, svetovni dan boja proti AIDS-u</i> <i>Vida Orbanič, referent za zdravstveno vzgojo ZD Izola</i>
	22	<i>Poročilo o udeležbi na 4. evropski konferenci o obravnavi rane, Copenhagen</i> <i>Ana Podhostnik, ZD dr. Adolfa Drolca Maribor OE patronažno varstvo</i>
ZANIMIVO	25	<i>Tiskarna Povše, Marjeta Rupar, Srednja zdravstvena šola in gimnazija Šubičeva 1 Lj.</i>
ODMEVI	35	<i>Odgovor na prispevek študenta Šuligoj Klemena v Utrip-u št.11</i> <i>Ana Terseglav, glavna sestra bolnišnice dr. Franc Derganc - Šempeter pri Novi Gorici</i>
DODATEK	29	<i>Poslovnik o delu strokovnih sekcij</i>
RAZMIŠLJANJA	27	<i>Motivi za izobraževanje zdravstvenih delavcev,</i> <i>Slavi Gala, Splošna bolnišnica Trbovlje</i>
	28	<i>Poskrbimo za prijazno okolje najmlajših varovancev,</i> <i>Alenka Ostanek, Otroški dispanzer Ivančna Gorica</i>
	37	<i>Ste utrujeni? Ana Kavčič, višja medicinska sestra - Dermatološka klinika Ljubljana</i>
	40	<i>Nekega dne v jeseni življenja</i>
SREČANJA DOMA	41	
SREČANJA V TUJINI	44	
IZ ARHIVA	58	<i>Zdravstvena nega včeraj VI.</i> <i>Petra Kersnič, generalna sekretarka Zbornice zdravstvene nege Slovenije</i>
OBVESTILA	59	<i>Obvestilo, Milica Lahe</i>
ZAHVALE	60	<i>Zahvala, Ana Podhostnik</i>
SLIKA NA NASLOVNI STRANI	61	<i>Olje Cvete Maček,</i> <i>Petra Kersnič, generalna sekretarka Zbornice zdravstvene nege Slovenije</i>

Elda GREGORIČ-ROGELJ

PLAČE V ZDRAVSTVU

V letu 1994 je Zakon o razmerjih plač zaposlenih v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti zagotovil podlago za enotno ureditev plač na vseh področjih, ki se financirajo iz javnih sredstev. V dejavnostih, ki se financirajo iz proračuna ali javnih blagajn, so bile plače že tudi pred sprejetjem omenjenega zakona urejene s predpisi za posamezna področja, ki pa so določali različne podlage za določitev plač ali celo predpisovali različne sisteme plač v teh dejavnostih (sodstvo, državna uprava, šolstvo). To je pogojevalo določene razlike v plačah za primerljiva delovna mesta v javnih zavodih, ki so bile ob razmeroma nizki ravni plač v javnih zavodih toliko bolj moteče.

Novi zakon o plačah naj bi te razlike odpravil. Seveda pa zakon ne rešuje bistvenega problema zaposlenih v teh dejavnostih, to je vrednosti cene dela, ali drugače povedano, izhodiščne plače za 1. tarifni razred, ki je podlaga za obračun plače. Le-ta se določa v KP za negospodarske dejavnosti, oziroma v aneksu, in vrsto zadnjih let je kljub pogajanjem med predstavniki Vlade in sindikatov dogovorjena izhodiščna plača za negospodarstvo pomembno nižja v primerjavi z izhodiščno plačo, ki se uporablja v gospodarstvu.

V zdravstvenih zavodih so bile plače do sprejetja nove zakonodaje omejene z minimalnimi podlagami v KP za zdravstvo tarifni del pogodbe je namreč določal

minimalne količnike za tipična delovna mesta; ti so bili obvezen element za obračun plač, ki ga je moral delodajalec zavod tudi spoštovati. Po analizi dosedanjega urejanja plač lahko ugotovimo, da so v posameznih vrstah zdravstvenih zavodov (lekarnе, posamezni zdravstveni domovi, zavodi za zdravstveno varstvo) sicer izplačevali nekoliko višje plače, vendar v glavnem na račun upoštevanja višje izhodiščne osnove za obračun plač in le zelo poredkoma zaradi priznavanja višjih količnikov za vrednotenje delovnih mest od minimalnih, saj so bili minimalni količniki tudi osnova za financerja pri določanju kalkulativne mase za plače v ceni programov oziroma zdravstvenih storitev.

Za plače medicinskih sester in višjih medicinskih sester lahko ugotovimo, da so bile do uveljavitve zakona o plačah pretežno določene z minimalnimi količniki, to je s kvalifikacijskim količnikom 2,20 za zdravstvenega tehnika in 2,65 za višjo medicinsko sestro. Ob tem je potrebno navesti, da so bili dejanski količniki za obračun plače vendarle do določene mere različni za različna delovna mesta v zdravstvu, ki jih zasedajo zdravstveni tehniki in VMS, na račun dodatkov (funkcijskih dodatkov, dodatkov za težje okoliščine dela na delovnem mestu in delovne uspešnosti).

Z novim zakonom o plačah je tudi vrednotenje poklicev na ustreznih zahtevnostnih stopnjah določeno glede na primerljivost po zahtevnosti,

AKTUALNO

odgovornosti in upošteva je posebne razmere dela, ki so prisotne pri opravljanju poklica. Tako so že v zakonu, natančneje pa v tarifnem delu nove panožne kolektivne pogodbe določeni izhodiščni količniki za najbolj pogosta delovna mesta, ki so za zdravstvene tehnike razporejena na naslednje izhodiščne količnike:

zdravstveni tehnik	2,20.
zdravstveni tehnik negovalna enota-ambulanta za nujno in neprekinjeno medicinsko pomoč	2,30.
zdravstveni tehnik intenzivna nega	2,40.
babica	2,40.
zdravstveni tehnik v intenzivni terapiji I in II	2,40.
zdravstveni tehnik na hemodializi II	2,40.
zdravstveni tehnik na hemodializi I	2,50.
zdravstveni tehnik na int. terapiji III	2,50.

Izhodiščni količniki za delovna mesta, ki jih najpogosteje zasedajo višje medicinske sestre (prej 2,65), pa so z novim zakonom določeni na naslednji način:

VMS	2,65
VMS v patronažni službi	2,75
VMS-intenzivna nega	2,75
operac. med. sestra instrumentarka	2,75
VMS-transfuzija	2,75
VMS-specialist	2,90
VMS v I, II in II	2,90
VMS na hemodializi	2,90
VMS v II, III	3,00

Pri rangiranju navedenih delovnih mest na V. in VI. zahtevnostni stopnji je bila upoštevana stopnja zahtevnosti, stopnja fizičnega in psihičnega napora, intenzivnost stresnih situacij, zahtevnost strokovnih znanj pri postopkih zdravstvene nege in drugi specialni vplivi delovnega okolja, ki so stalni.

Zaradi neenotnega pristopa zdravstvenih

zavodov pri razporejanju delavcev je Ministrstvo za zdravstvo preko dela delovnih skupin za bolnišnice, zdravstvene domove in zavode za zdravstveno varstvo na osnovi zbirnih podatkov predlaganih prvih razporeditev posredovalo enoten seznam delovnih mest za zdravstvo. Le-ta vsebuje izhodiščne količnike za pretežni del delovnih mest, ki se pojavljajo v zdravstvenih zavodih. V seznamu pa so posebej določeni izhodiščni količniki delovnih mest, za katera je ocenjeno, da so na njih težji delovni pogoji stalni in glede zato na intenzivnost in vrsto delovnih razmer je količnik določen v zakonu o plačah ustrezno zvišan.

Za zdravstvene tehnike in višje medicinske sestre navajamo ta delovna mesta iz seznama:

- zdravstveni tehnik v patronaži (TDP)*	2,30
- zdravstveni tehnik na terenu v SNMP (TDP)	2,40
- zdravstveni tehnik v int. negi (TDP)	2,40
- zdravstveni tehnik v int. terapiji I in II (TDP)	2,50
tehnik s specialnimi znanji (delo na terenu in z infekcijskimi materiali) (TDP)	2,50
- zdravstveni tehnik v int. terapiji III (TDP)	2,66
- zdravstveni tehnik v psihiatriji (TDPP)*	2,50
- delovni instruktor I (TDPP)	2,50
- zdravstveni tehnik na zaprtem odd. (TDPP)	2,65
VMS v int. negi (TDP)	2,90
VMS v int. negi I in II (TDP)	3,00
VMS v int. negi III (TDP)	3,10
- VMS anestezijski tehnik (TDP)	2,90
- VMS instrumentarka (TDP)	2,90
- VMS odprti odd. (TDPP)	2,90
- VMS zaprti odd. (TDPP)	3,00

Pri navedenih delovnih mestih so za

zdravstvene tehnike in višje medicinske sestre z zvišanjem izhodiščnega količnika upoštevani vsi težji delovni pogoji, ki niso normalni in jih ni mogoče odpraviti ter se zato dodatkov za občasne delovne pogoje ne da priznavati še dodatno v obliki dodatka za občasne težje delovne pogoje.

Zakon o plačah je uvedel možnost horizontalnega in vertikalnega napredovanja. Zato je poleg navedenega prikaza izhodiščnih količnikov za delovna mesta zdravstvenih tehnikov in VMS potrebno spomniti na novost pri urejanju plač, in sicer napredovanje. Zakon daje splošne podlage za napredovanje, konkretnješe za Pravilnik o napredovanju v zdravstvu. V letu 1944 je bila skladno z uveljavitvijo pravilnika objavljena prva razporeditev zaposlenih, pri kateri je bilo napredovanje upoštevano po prehodnih določbah glede na izpolnjena leta opravljanja enako zahtevnih del in nalog in oceno izpolnjevanja pogojev za napredovanje.

Iz podatkov o prvih razporeditvah ugotovimo, da je povprečna delovna doba na delovnem mestu pri zdravstvenih tehnikih 15 let, pri višjih medicinskih sestrah pa 14 let. Povprečno število razredov napredovanja na delovnih mestih v V. zahtevnostni stopnji je tako v zdravstvenih zavodih 3. Natančnejši vpogled v prve razporeditve pokaže, da so zdravstveni tehniki v zdravstvenih domovih izboljšali povprečni količnik glede na prejšnje stanje za 15% in znaša 2,5 KK (prej 2,2).

Zdravstveni tehniki v bolnišnicah so v povprečju izboljšali količnik za 17% in sicer iz 2,2 na 2,6 predvsem zaradi večje pogostnosti delovnih mest z višjim izhodiščnim količnikom.

Pri navajanju teh primerjav nikakor ni bil

namen prikazovati izboljšanja plač pri nosilnih zdravstvenih poklicih na teh zahtevnostnih stopnjah. Plača v "kuverti", ki jo prejme medicinska sestra za svoje delo, ni tolikšna, da bi bil z njo zadovoljen tisti, ki jo dobi ob koncu meseca, odgovorni predstavnik delodajalca v zavodu ali na nivoju druge inštitucije. Zaostajanje ravni plač v podjetjih in drugih institucijah je še zmeraj realnost in le s počasnimi premiki se iz leta v leto nekoliko zmanjšuje razkorak med vrednostjo izhodiščne plače za zaposlenega v negospodarstvu glede na gospodarstvo. In v tem je glavni problem sorazmerno nizkih plač srednjega in višjega kadra v zdravstvu, ki jih tudi z višjimi izhodiščnimi količniki ter napredovanjem ni bilo mogoče bolj izboljšati.

Zato za zaključek ugotovitev, da kljub določenim premikom pri vrednotenju težavnosti in zahtevnosti dela srednjih in višjih medicinskih sester, ki smo jih dosegli z zakonom in pravilnikom o napredovanju, le-ti učinkujejo v normalni višini plače sicer v povprečju za dobrih 15%, kar pa glede na velika pričakovanja ob sorazmerno nizkih plačah ni veliko.

*Opomba:

Izhodiščna osnova za prvi tarifni razred po KP za gospodarstvo znaša 37.455 SIT, za negospodarstvo pa je dogovorjena v višini 31.200 SIT

** TDP težji delovni pogoji*

** TDPP težji delovni pogoji*

Petra KERSNIČ

DELO ZBORNICE

ZAPISNIK 9. redne seje predsedstva Zbornice zdravstvene nege Slovenije, ki je bila 15.12.1994 ob 9.30 na sedežu Zbornice.

Prisotni: Nana Domajnko, Petra Kersnič, Veronika Kunstek Pretnar, Jelka Mlakar, Olga Nezman, Miroslava Bažec, Ivana Hartman, Milica Lahe, Irena Vidmar, Emilija Kavaš, Zvonka David, Verica Turk, Jana Vrhovnik, Ljudmila Brčin, Nada Modic Harl, Marjana Drčar, Marija Mrak, Pavla Merše, Mojca Stojan, Olga Wagner, predstavnica sekcije patronažnih medicinskih sester, Irena Buček, Marta Falež, Sonja Šinkovec, Greta Zver, Anica Gomizelj, Olga Koblar, Mirjana Čalič, Alenka Šav, Stanka Popovič, Milena Gliha, Mojca Požek, Marina velepič, Nuša Mlakar, Marjeta Rupar.

Valjjeni: Ladi Škerbinek, Darja Cibic.

Odsotnost opravičili: Bojana Filej, Bojana Zemljič, Andrej Fink, Majda Lukančič Mori, Vera Grbec, Eva Vrstovšek.

Sejo je vodila predsednica Nana Domajnko. V uvodnih besedah je navzoče spomnila, da je danes 2. rojstni dan Zbornice zdravstvene nege. Poudarila je, da Zbornica po dveh prehojenih letih dosega zastavljene cilje in eden od teh je tudi ta, da imamo na ministrstvu

od 1.12.1994 zaposleno medicinsko sestro - predstavila je Darjo Cibic, ki je svetovalka ministra za področje zdravstvene nege. To je gotovo dosežek prizadevanj Zbornice, ki bo ministru in nam omogočal enakovredno vključevanje zdravstvene nege v izgrajevanje politike izvajanja zdravstvenega varstva v Sloveniji, je poudarila predsednica Zbornice. Darja Cibic se je zahvalila za aplavz vseh navzočih in pozvala vse k sodelovanju.

Dnevni red:

1. Pregled zapisnikov 8. redne seje predsedstva ZZN z dne 29.6.1994 in 1. seje ožjega predsedstva ZZN z dne 19.10.1994

2. Pregled aktivnosti

3. Obravnava pripomb in sprejem Poslovnika o delu strokovnih sekcij Zbornice zdravstvene nege Slovenije

4.a.) Obravnava in sprejem Pravilnika o zasebni dejavnosti

b.) Obravnava in sprejem Pravilnika o strokovnem nadzoru s svetovanjem

5. Aktualne zadeve

Na predlog dnevnega reda ni bilo pripomb.

Predsednica ZZN je v uvodu k dnevnemu redu opozorila člane, da se morajo držati rokov, določenih za javno obravnavo v društvih in strokovnih sekcijah, saj bo le tako mogoče delovati naprej.

Ad 1.

Pri pregledu zapisnika je ugotovljeno, da so sklepi v večini realizirani; na točko 4/1 zapisnika je po sklepu predsedstva predsednica sekcije za nego stom Alenka Šav podala pisno in ustno obrazložitev na ugovor kolegice Flory Banovec. Predsednica sekcije je utemeljila, da Flory Banovec po sklepu IO sekcije ni izpolnjevala pogojev za organizirano udeležbo na kongresu enterostomalnih terapevtov v Yokohami, ker se do takrat niti sedaj ne ukvarja z zdravstveno nego stom, inkontinenco in fistulami, niti aktivno ne sodeluje v sekciji. Organizacijskemu odboru ni predložila dokazila o vplačilu vseh stroškov za kongres.

Po izjavi predsednice sekcije za nego stom Alenke Šav se je razvila široka razprava, v kateri so sodelovale: Marina Velepich, Petra Kersnič, Mira Bažec, Ljudmila Brčin, Greta Zver, Milica Lahe, Stanka Popovič, Mirjana Čalič, Nana Domajnko.

Sklepi:

a.) Strokovnih srečanj doma in v tujini se lahko udeleži vsak, ki si pridobi ustrezne pogoje: plačnika in potrdilo o članstvu v Zbornici, če je to organizator predpisal.

b.) Zbornica pozdravlja vsako iniciativo svojih članov, ki se želijo strokovno izpopolnjevati na vseh področjih delovanja zdravstvene nege, zato ocenjuje potezo strokovne sekcije za nego stom kot omejevanje pravic članov do izpopolnjevanja.

c.) Smo v času, ko se od medicinske sestre pričakuje sposobnosti interdisciplinarnega in multisektorskega vključevanja v sistem zdravstvenega varstva in vsako dodatno znanje je zgolj koristno.

d.) Kolegialnost in pomoč pri sodelovanju in

udeležbi na strokovnih srečanjih naj bosta vodili pri želji po napredku in znanju v naši stroki.

Ad 2.

Predsednica ZZN Nana Domajnko je navzočim podala pregled nekaterih pomembnejših aktivnosti Zbornice:

a.) v oktobru je bil v Laškem 1. simpozij zdravstvene nege, ki je široko odmeval v vrstah naših članov, kar je dokazovala udeležba preko 200 udeležencev.

V celoti je bil simpozij namenjen izidu Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

b.) v novembru je bil organiziran sestanek z ravnateljmi srednjih zdravstvenih šol in predstojnicama kateder za zdravstveno nego na Visokih šolah v Ljubljani in Mariboru.

Sklep vseh prisotnih na tem sestanku je bil, da je Kodeks obvezno učno gradivo. Prav tako so izrazili željo po vključitvi predavanj in seminarjev, ki jih organizira Zbornica zdravstvene nege in njenih 22. strokovnih sekcij, v katalog izobraževanja, ki ga vsako leto na začetku leta razpiše Ministrstvo za šolstvo in šport preko Uradnega lista.

c.) Darja Cibic je predstavila način delovanja na Ministrstvu za zdravstvo. Oblikovan je kolegij v sestavi: predsednica, podpredsednica in sekretarka ZZN, predsednica Razširjenega strokovnega kolegija in vodja kolaborativnega centra WHO. Kolegij se bo praviloma sestajal enkrat mesečno in obravnaval aktualne zadeve.

d.) razmejitve zdravstvene nege, ki jo pripravlja RSKZN, bo v začetku leta 1995 opravljena in pripravljena za objavo.

e.) upravni odbor ZZN se je sestajal 3x

mesečno in uresničeval zastavljene naloge Skupščine ZZN.

f.) Jelka Mlakar, ki je bila imenovana za mentorico sekcije študentov zdravstvene nege, je poročala o sestankih, ki so potekali s predstavniki obeh Univerz in o pripravah na občni zbor te sekcije. Poudarila je, da je potrebno v Poslovníku sekcije študentov zdravstvene nege upoštevati posebnosti (2 letni mandat, izbor predsednikov glede na število članov študentov), ki so jih že vgradili v predlog Poslovníka, ki bo predmet obravnave na naslednji seji predsedstva.

Ad 3.

Sekretarka Petra Kersnič je predstavila potek razprave o Poslovníku dela strokovnih sekcij, ki je potekala od maja do 20.9.1994. Na delovni osnutek je prispelo 5 pripomb in predlogov, ki so vključeni v predlog. Pojasnila je, da v letu 1993 ni bila opravljena delitev sredstev med sekcijami in ZZN.

Na osnovi finančne ocene je nastal predlog, ki so ga navzoči dobili v razpravo in v kateri so se izoblikovali sklepi, ki so jih navzoči z glasovanjem potrdili:

a.) prihodki od sponzoriranja ostanejo v celoti strokovni sekciji

b.) 30% sredstev, pridobljenih od kotizacij, se razporedi po vsakem finančnem obračunu strokovnega izobraževanja na sklad ZZN - od 30% se 10% razporedi za poslovanje ZZN, 20% pa se razporedi na sklad za izobraževanje. Do naslednje seje predsedstva se pripravi pravilnik s kriteriji za uporabo sklada za izobraževanje.

c.) program strokovnih sekcij mora biti ZZN predložen do 15.1.1995

d.) poročilo o delu sekcije je potrebno predložiti do 31.1.1995

e.) sekcija študentov zdravstvene nege ne odvaja sredstev od kotizacij.

Dilema nekaterih predsednic, da s sprejeto delitvijo ne bodo mogli pokriti vseh stroškov, je bila v razpravi pojasnjena, da je potrebno pri pripravi seminarjev upoštevati svoje možnosti in da še vedno obstaja možnost pokritja stroškov iz sklada ZZN, če bodo zato obstajali utemeljeni razlogi.

Ad 4.

Predsednica je v uvodu obravnave Pravilnika o strokovnem nadzoru s svetovanjem in Pravilnika o zasebni dejavnosti poudarila, da je tudi razprava na njihov predlog potekala do 20.9.1994. Večina pripomb je bila posredovana po tem datumu, zato je bilo potrebno usklajevanje in dokončno oblikovanje s pravnimi podlagami. Nuša Mlakar, predsednica komisije za zasebno dejavnost je podala dokončen predlog obeh pravilnikov.

Sklep: Pravilnik o zasebni dejavnosti in Pravilnik o strokovnem nadzoru s svetovanjem so navzoči soglasno potrdili. Pravilnik o strokovnem nadzoru s svetovanjem se pošlje v potrditev na Ministrstvo za zdravstvo.

Pravilnika sta v čistopisu priloga zapisnika.

Ad 5.

1. Sekretarka Petra Kersnič je podala predlog sklepov:

- izdelava poročil o delu in aktivnostih DMSZT in strokovnih sekcij za leto 1994 mora biti opravljena in poslana na sedež ZZN do

31.1.1995. Poročila naj vsebujejo pregled splošnih aktivnosti in aktivnosti na področju izobraževanja članov.

- PLAN SEMINARJEV in strokovnih srečanj za leto 1995 - do 15.1.1995, ki naj vsebujejo točen datum, čas in kraj ter okvirni program, ki bo podlaga za objavo v Utripu in za vpis v katalog ministrstva za šolstvo.

- pri pripravi programov je potrebno upoštevati datume:

24.3.1995 - skupščina ZZN

12. - 13.5.1995 - 2. simpozij ZZN in proslava ob 12. maju

Navzoči so predlagane sklepe potrdili.

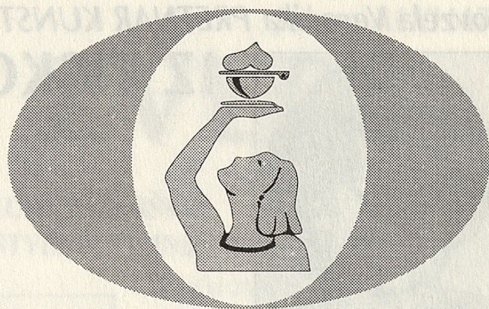
2. Alenka Šav, predsednica sekcije za nego stom, je podala predlog IO sekcije, da se le ta preimenuje v Sekcijo za enterostomalno terapijo.

Na osnovi razprave, v kateri so sodelovale G. Zver, M. Velepčič, J. Mlakar in M. Čalič, se sklene:

IO sekcije za nego stom pripravi pismeno obrazložitev dejavnosti in njeno širino ter kompetence. Na osnovi tega bodo člani predsedstva obravnavali predlog spremembe naziva na naslednji seji.

3. Problematika izobraževanja medicinskih sester babic je predmet številnih razprav tako v javnih medijih, kot v strokovnih krogih, je povedala Nana Domajnko, predsednica ZZN. Pojasnila je stališče Zdravstvenega sveta, ki je nastalo brez sodelovanja RSKZN ali ZZN in se glasi, da podpirajo monovalentno izobraževanje tega profila na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani.

V razpravi so sodelovale: M. Drčar, J. Mlakar, D. Cibič, L. Škerbinek, N. Domajnko in L. Brčin; navzoči so potrdili že večkrat izraženo

soglasno mnenje RSKZN in ZZN: za porodniško zdravstveno nego mora biti izobražena polivalentna medicinska sestra, ki v programu specializacije pridobi specifična znanja za področje porodniške zdravstvene nege.

4. marjeta Rutar, predsednica komisije za izobraževanje, je podala poročilo o pripravi brošure Moje pripravništvo za zdravstvene tehnike, ki jo je komisija pripravila in ki smo jo poslali na Ministrstvo za zdravstvo v potrditev. Z vsebino bo seznanjen še RSKZN in brošura naj bi bila pripravljena za izdajo. Marjeta Rutar je izrazila nezadovoljstvo zaradi dolgega in predolgega zadrževanja brošure na Ministrstvu za zdravstvo.

5. Predsednica ZZN, Nana Domajnko, se je v sklepni točki dnevnega reda vsem navzočim članicam predsedstva in vabljenim zahvalila za sodelovanje v letu 1994 in jim zaželela srečno novo leto.

Seja je bila zaključena ob 14. uri.

Zapisala:

Petra Kersnič

Predsednica Zbornice:

Nana Domajnko

povzela Veronika PRETNAR KUNSTEK

IZ TISKOVNIH KONFERENC

MINISTRSTVO ZA ZDRAVSTVO

Decembra 1994:

Doc. dr. Božidar Voljč, minister za zdravstvo, je na zaključni tiskovni konferenci v letu 1994 na kratko podal pregled delovanja Ministrstva za zdravstvo v preteklem letu. Opozoril je na spremembe v sistemu zdravstvenega varstva v Sloveniji, v luči podobnih novosti v nekaterih evropskih državah (kar je za nas razmeroma ugodno), zasebno delo (ki obsega za sedaj približno 10 odstotkov vseh storitev) in na spremembe, ki jih prinašajo nove občine. Ministrstvo pričakuje, da bodo nekateri zdravstveni zavodi prikazali izgube in jih opravičili z višjimi plačili. Opozoril je, da bodo (s sodelovanjem tujih strokovnjakov za zdravstveno ekonomiko) dosledno preverjali zaposlenost, organizacijo dela, izkoriščenost delovnega časa in kakovost zdravstvenih storitev. Prav tako je poudaril, da je javnost tako v svetu kot pri nas vse bolj kritična do zdravstvenih storitev, še posebej kar zadeva odnos osebja do bolnikov.

Bilanca Zavoda za zdravstveno zavarovanje bo predvidoma manj ugodna, kot je kazalo sprva, za boljše zdravje bomo morali postopoma prispevati več

iz lastnega žepa (z doplačili ali z dodatnim prostovoljnim zavarovanjem), vendar pa se, vsaj kar zadeva obvezno zavarovanje, nekako zaokroža formalno pravna prenova slovenskega sistema, ki naj bi se stabiliziralo. Paket "popolno zdravstveno zavarovanje" bo prihodnje leto dražji za 3 odstotke, napovedujejo pa še druge možnosti dodatnega zavarovanja in brezplačne preventivne preglede odraslih pri preprečevanju kroničnih, nenalezljivih bolezni.

KLINIČNI CENTER V LJUBLJANI

Decembra 1994:

Generalni direktor Kliničnega centra v Ljubljani, prof. dr. Primož Rode, je na tiskovni konferenci, ki je bila 19.12.1994 v Kliničnem centru, med drugim poročal tudi o letošnjem poslovanju, ki je bilo razmeroma uspešno, o plačah, ki so prav tako boljše, čeprav zaposleni še niso povsem zadovoljni z njimi (za najbolj zahtevna dela, npr. za medicinske sestre v enotah za intenzivno terapijo, je zagotovljen poseben dodatek). Projekt "prijazna in odprta bolnišnica", so v Kliničnem centru v Ljubljani resno zastavili. Vodstvo uvaja tudi novo službo Urad za pritožbe. Vodji urada se bo mogoče pritožiti ali tudi pohvaliti pisno ali po telefonu, osebno pa vsak dan med 11 in 14 uro. To je le ena od novosti, ki verjetno zanima vse potencialne uporabnike storitev Kliničnega centra v Ljubljani.

Jelena ALKHATIB

GRETA ZVER

**PREDSEDNICA SEKCIJE KIRURŠKIH
MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE**

Greta Zver je po končani Srednji šoli za zdravstvene delavce delala pet let na Internem oddelku Deželne bolnišnice Bruck an der Mur (Avstrija).

Po vrnitvi v domovino se je zaposlila na Kirurški kliniki v Ljubljani. S požrtvovalnostjo in predanostjo se je posvečala bolnikom in obenem ukvarjala z mislijo kako izboljšati status medicinske sestre, kot je to uveljavljeno v svetu.

Ob delu je končala Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani, Oddelek za medicinske sestre. Nato je študirala na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju - organizacijsko zdravstveno usmeritev in diplomirala leta 1984. Na Kirurški kliniki je bila nekaj let zaposlena v centralni intenzivni terapiji, kjer je pridobila bogate izkušnje z zdravstveno nego najtežjih kirurških bolnikov.

Nato je prevzela delo nadzorne medicinske sestre na Kliniki za nevrokirurgijo. Svoje strokovno znanje in izkušnje je prenašala na svoje kolegice. Ob svojem delu je opravljala mentorsko in pedagoško delo za srednje in višje medicinske sestre pripravnice v obliki seminarjev in praktičnega dela.

V Univerzitetnem kliničnem centru je na Inštitutu za anesteziologijo opravila podiplomsko izobraževanje iz postopkov zdravstvene nege v enotah intenzivne terapije.

Od leta 1990 je glavna medicinska sestra Klinike za torokalno kirurgijo. Svoje obsežno strokovno in organi-

zacijsko znanje in izkušnje je še dopolnila z enoletnim podiplomskim študijem za glavne medicinske sestre na Visoki šoli za zdravstvo Univerze v Ljubljani.

Zelo rada dela z mladimi, zato je že peto leto mentorica praktičnega pouka iz predmeta zdravstvena nega - kirurško področje študentom Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani - Oddelek za medicinske sestre.

Od leta 1973 je članica Društva medicinskih sester Ljubljana pri katerem je bila dva mandata delegatka v izvršilnem odboru in nekaj mandatov članica izvršilnega odbora Zveze društev medicinskih sester Slovenije. Tudi sedaj je članica izvršilnega odbora Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

Prav Greta Zver je bila predsednica iniciativnega odbora za ustanovitev Sekcije kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ter več mandatov predsednica sekcije. Ves čas od ustanovitve Sekcije kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije leta 1982, ki je ena izmed največjih sekcij je Greta Zver nesebično, požrtvovalno, organizacijsko in strokovno sodelovala in še danes sodeluje v samem vrhu sekcije.

S svojim entuzijazmom in ljubeznijo do sestrskega poklica nas vse spodbuja k poglobljanju strokovnega znanja in negovanju prijateljskih medsebojnih odnosov. Z neizčrpno energijo in vedno novimi idejami nas nenehno preseneča in dopolnjuje.

Greta ZVER**PREDSTAVITEV SEKCIJE
KIRURŠKIH MEDICINSKIH
SESTER IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV**

Pri nekdanji Zvezi društev medicinskih sester Slovenije (ZDMSS), sedanji Zbornici zdravstvene nege Slovenije, so se ustanovljale različne strokovne sekcije, ki so združevale medicinske sestre in zdravstvene tehnike, ki delajo na posebnih področjih medicine oziroma zdravstvene nege. namen vseh sekcij je bil poglobljati strokovno znanje na ožjih področjih zdravstvene nege z organizacijo strokovnih sestankov in seminarjev ter ekskurzij. Tako smo tudi medicinske sestre, ki delamo na kirurških oddelkih in klinikah čutile veliko potrebo, da ustanovimo sekcijo v kateri bi se družile in izpopolnjevale z vseh področij zdravstvene nege kirurških bolnikov. S tem namenom smo leta 1982 ustanovili Sekcijo kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije pri ZDMSS, ki je že ob ustanovitvi imela 500 članov.

Ob ustanovitvi smo si zadali kot naloge organiziranje občasnih strokovnih sestankov, seminarjev in ekskurzij za poglobljanje znanja in obveščanje o novih dosežkih zdravstvene nege kirurških bolnikov, poleg tega pa tudi boljše medsebojno spoznavanje, za prijetno druženje, izmenjavo naših delovnih izkušenj in soočanje različnih mnenj.

Za doseganje teh ciljev smo strokovne programe naših strokovnih prereditev sestavljali tako, da smo poslušali vedno širša tematska predavanja s posameznih pomembnih področij kirurgije in mejnih strok, ki so jih pripravili zdravniki - kirurgi, strokovnjaki na zadevnih področjih. Ti so nam prikazali vedno sodobno stanje kirurgije določenega področja in nas seznanjali z novimi dosežki in tehnikami. Obenem pa

so tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ki delajo na the področjih kirurgije prikazali posebnosti in nove dosežke kirurške zdravstvene nege. Tako smo dobili vedno zaokrožen in globalen pregled najpomembnejših poglavij diagnostike, zdravljenja in zdravstvene nege kirurških bolnikov.

Strokovne sestanke in seminarje smo organizirali v različnih slovenskih medicinskih centrih in vsak center je tudi tedaj prevzel organizacijo sestanka. Seminarjem smo vedno dodali privlačen družabni program, tako da smo imele udeleženske dovolj priložnosti za medsebojne pogovore o naših strokovnih problemih in za izmenjavo lastnih izkušenj. Tako smo v letu 1994 organizirali dva dvodnevna strokovna seminarja prvega v Mariboru in drugega v Celju. Seminarjev se je udeleževalo približno dvesto medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

Sekcija organizira seminarje v okviru Zbornice zdravstvene nege Slovenije. Udeležba na seminarjih je priznana kot strokovno izpopolnjevanje.

Vodstvo sekcije bo še naprej organiziralo strokovne sestanke z namenom čimbolj popolnega in kompleksnega izobraževanja in izpopolnjevanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. na področju zdravstvene nege, za vse posege in opravila pri kirurških bolnikih, ki sodijo v pristojnost zdravstvene nege.

Trdno smo prepričani, da mora medicinska sestra, ki dela na kirurgiji obvladati vse tehnike in imeti dovolj znanja o vseh problemih zdravstvene nege kirurških bolnikov z akutnimi in kroničnimi boleznimi. Sem sodi tako pravilna zdravstvena nega kirurških ran, preventiva in zdravljenje dekubitov, hranjenje kirurških bolnikov po sondah in stomah, obvladovanje pooperativne bolečine, pravilno komuniciranje z bolniki in njihovimi svojci, zdravstvena nega in humano strokovno in dostojanstveno postopanje z neozdravljivimi in umirajočimi bolniki ter nenazadnje tudi vzgoja za pravilne in dobre odnose do bolnikov in sodelavcev.

PREDSTAVLJAMO VAM

DARJA CIBIC

Predstavljamo vam Darjo Cibic, višjo medicinsko sestro, dip. org. dela, ki je 1.12.1994 prevzela delo svetovalke ministra za zdravstvo za področje zdravstvene nege

Darja Cibic je svojo poklicno pot začela v Kliničnem centru v Kirurških službah, kjer je v 18 letih dela spoznala večino kirurških dejavnosti. Delala je v specialističnih ambulantah, na bolnišničnem oddelku, v operacijski sobi in v urgentni

dejavnosti Kliničnega centra, kjer je prevzemala številne organizacijske in vodstvene naloge.

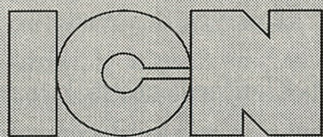
V zadnjih 4 letih je bila učiteljica zdravstvene nege na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani in predavala nekatere vsebine iz predmeta Organizacija in menedžment v zdravstveni negi. Podiplomsko izobrazbo je dopolnjevala z udeležbo na Mednarodnih predavanjih in tečajih o splošnem menedžmentu in vodenju v zdravstveni negi in o pripravi visokošolskih študijskih programov za medicinske sestre in to na Nizozemskem, v Angliji, na Češkem ter na Japonskem. Darja Cibic se je vključila v magistrski študij Socialno delo v skupnosti, ki ga organizira Visoka šola za socialno delo.

Zbornica zdravstvene nege si je kar nekaj časa prizadevala, da bi na ministrstvu imeli svojo predstavnico, in to nam je v decembru 1994 tudi uspelo. Kolegici Darji Cibic želimo veliko delovnih uspehov, dobrega in plodnega profesionalnega sodelovanja.

Nana DOMAJNKO

NOVICE IZ ICN

Razpis referenduma za sprejem Zveze društev medicinskih sester Maroka v ICN

Na osnovi statuta ICN, dopolnjenem leta 1993, je ena izmed nalog predsedstva ICN tudi:

- sprejemati in obravnavati vloge za članstvo v ICN in poročati svoje ugotovitve in priporočila na Svetu nacionalnih predstavnikov (CNR).

V postopku za sprejem novih članic je navedeno, da je potrebno dobiti mnenje vseh članic ICN na osnovi glasovanja (pisno ali v času zasedanja CNR). Pregledati je potrebno tudi vse dokumente in organizirati delovni obisk pri vodstvu nacionalnega združenja.

Predsedstvo nam je poslalo informacije o maroškem združenju. Zbrani podatki in mnenje o nacionalnem združenju medicinskih sester Maroka so zanimivi tudi za nas, zato jih predstavljamo. Glasovanje bo potekalo v pisni obliki do konca februarja 1995, ko morajo biti zbrani glasovalni listi vseh članic ICN.

MEDNARODNA ZVEZA MEDICIN- SKIH SESTER

Vloga za članstvo
Oktober 1994

Zveza: *Association Marocaine des Sciences infirmiere et techniques sanitaires (AMSITS)*

Naslov: **B.P.: 1277, Rabat, R.P.
Marocco**

Telefon: **07 62 08 28**
Število prebivalcev: **26,5 milijonov**
Število medicinskih sester
včlanjenih v zvezo" **927**

Način včlanjevanja: prostovoljno

Jezik sporazumevanja z ICN: **francoščina**

Statut je usklajen s statutom ICN in ne vsebuje
diskriminacijske klavzule: **da**

Zveza sprejema vse obveznosti, ki izvirajo iz
članstva (Statut ICN, člen 11): **da**

Opomba:

Association Marocaine des Sciences infirmiere et techniques sanitaires (AMSITS) je bila ustanovljena leta 1974 in je bila v stiku z ICN od leta 1988.

V preteklosti je bil Maroko član ICN-a preko Moroccan National Nurses Association od leta 1969 do leta 1987. Njihovo članstvo je prenehalo zaradi neizpolnjevanja pogojev, ki jih navaja Statut ICN. Predsednica zveze ni bila medicinska sestra in niso plačevali članarine. Ta zveza je prenehala obstajati.

ICN International Council of Nurses

EXECUTIVE DIRECTOR POSITION

The International Council of Nurses (ICN), headquartered in Geneva, Switzerland, is seeking an Executive Director to begin employment on February 1, 1996. ICN, founded in 1899, is an independent federation of national nurses' associations. Its goals are to represent nurses world-wide and to be an international voice for the nursing profession.

The Executive Director, in close collaboration with the President of ICN, directs the attainment of the organization's objectives. S/he controls the planning, development and organisation of all ICN activities, and has the primary responsibility for designing and administering policies and programmes that will enhance the reputation and acceptance of the organisation.

Qualifications: The candidate must be a nurse fully qualified in at least one regulatory jurisdiction and a member of at least one national nurses' association in membership with ICN; must have at least a master's degree in nursing or a related field, although a doctoral degree is preferred; must be fluent in English and a second language; must have a minimum of ten years experience in nursing administration and/or education, or the equivalent; and must have an in-depth knowledge of health policies and legislation that affect nurses.

Administrative experience in a national nurses' association is highly desirable. For detailed information, contact your national nurses' association.

- To apply, send a letter of application and a resumé, both in English, to

ICN Executive Director Search Committee
c/o Patricia Struckman, Secretary to the Committee

Route 2, 5068 Westridge Road

Bishop, CA 93514 USA

(619) 387-2802 (Fax) (619) 387-2264 (Tel)

Please include the names and addresses of 3 references and indicate when they can be contacted.

Screening of applications will begin on FEBRUARY 1, 1995

Bojana FILEJ

LEMON

(Learning Material On Nursing / učni materiali za zdravstveno nego)

Velike spremembe, ki se dogajajo v zdravstvenih sistemih po Evropi, vplivajo tudi na medicinske sestre. Bistveno vprašanje ni v tem, ali naj bi spremenile svojo prakso, temveč v tem, kako jo bodo, kakšno vlogo bodo imele, ko se bodo soočale z zdravstvenimi potrebami v prihodnosti.

Medicinske sestre so že razpravljale o teh vprašanjih in so izbrale strategijo Svetovne zdravstvene organizacije "Zdravje za vse", kot svojo vodilno usmeritev. V vsaki državi članici SZO evropske regije se je gibanje pričelo z oblikovanjem nove "vrste" medicinske sestre: avtonomne, usposobljene izvajalke, katere vloga ni v služenju drugim poklicem, temveč v informiranju, podpori in negovanju bolnikov in skupnosti.

Oblikovanje te vloge in zagotavljanje potrebne podpore so ogromne naloge. Kako se jih naj lotimo? Ta knjiga predstavlja začetek. Združeno vizijo, aktivnosti

in nasvete za doseganje naslednjih ključnih ciljev:

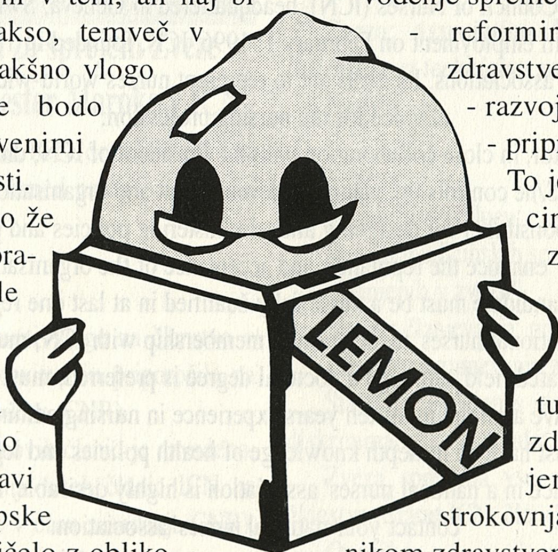
- definiranje vloge in funkcije medicinskih sester
- vodenje spremembe
- reformiranje izobraževanja zdravstvene nege
- razvoj pravnih sistemov
- pripravo vodij.

To je knjiga za vse medicinske sestre in zdravstvene tehnike, ki izvajajo zdravstveno nego. Namenjena pa je tudi politikom, zdravstvenim managerjem, zdravstvenim strokovnjakom in uporabnikom zdravstvenih storitev, da bi dosegli "zdravje za vse"

Izšla je knjiga Nursing in action, ki smo jo poslovenili:

NOVE USMERITVE V RAZVOJU ZDRAVSTVENE NEGE

Knjigo lahko naročite na naslov Zdravstveni dom Maribor (Filej Bojana), Ul. talcev 9, 62000 Maribor, ali po faksu 062-29-481. Cena knjige je 1000,00 SIT.

LEMON

NOVE USMERITVE V RAZVOJU ZDRAVSTVENE NEGE

LEMON

**LEARNING MATERIAL ON NURSING
UČNI MATERIALI ZA ZDRAVSTVENO NEGO**

Marija MRAK

ENODNEVNO STROKOVNO SREČANJE NEVROPSIHIATRIČNE SEKCIJE

NPSS je organizirala enodnevni strokovni seminar v Ljubljani dne 18.11.1994 na strokovno temo: Kontinuirana psihiatrična zdravstvena nega.

Na srečanju so predstavili teoretično-izkustvene strokovne prispevke v obliki referatov, po vsakem prispevku je bila intenzivna diskusija, na koncu je bilo neformalno srečanje s pogostitvijo na Centru za mentalno zdravje ter ogled centra.

Strokovne prispevke so pripravile višje medicinske sestre s Psihiatrične klinike v Ljubljani (Centra za izvenbolnišnične psihiatrične dejavnosti, Centra za klinično psihiatrijo in Centra za mentalno zdravje). Tako so bile zajete vse psihiatrične inštitucije v Ljubljani, kjer prihajamo v stik z ljudmi, ki želijo kakršnokoli psihiatrično oziroma psihoterapevtsko pomoč. Ta vključuje tudi medicinsko sestro in zdravstvenega tehnika v procesu zdravstvene nege.

S strokovnimi prispevki so kolegice poudarile in pokazale specifičnosti kontinuitete procesa zdravstvene nege v dispanzerski dejavnosti, na sprejemnem in odprtem psihiatričnem oddelku, pri gerontopsihiatričnem pacientu in njihovih svojcih in pri pacientih v raznih duševnih krizah oziroma kriznih stanjih.

Po osmih letih, od prvih začetkov uvajanja procesa zdravstvene nege v psihiatričnih ustanovah in zavodih, je bila poudarjena pomembnost kontinuitete psihiatrične zdravstvene nege. Prične se že s prvimi doživljaji, stiki in intervencijami izven psihiatričnih ustanov, v domačem okolju, na delovnem mestu, v širši socialni skupnosti. Nadaljuje se lahko z intenzivnim procesom v psihiatričnih ustanovah, na raznih oddelkih, z intenzivno pripravo na odpust bolnika v domače okolje, drugo ustanovo in podobno. Ustrezno

obravnavo bolnika, ki jo zahteva proces kontinuirane zdravstvene nege, omogoča ustrezno strokovno znanje in osebnotna pripravljenost oziroma zrelost, ki omogoča

razumevanje bolnikovega doživljanja in vedenja, njegovih potreb in želja kot celovite osebnosti. Tako si omogočamo profesionalno komunikacijo na vseh ravneh. Vse naj spremlja tudi ustrezna dokumentacija, ki je bila tudi predstavljena.

Rdeča nit v intenzivni diskusiji po vsakem strokovnem prispevku je bila, kako razvijati sistem strokovne komunikacije na vseh ravneh, ki bi omogočala kontinuiteto v procesu zdravstvene nege. Imamo teoretične zamisli, predstave in že kar mnogo izkušenj. Pojavljajo se mnoge neizogibne težave in problemi pri uvajanju večjih sprememb. Mnogo smo že naredili in mnogi kolegi in kolegice so kar zadovoljni.

Tako imamo mnogo dobrih in slabih izkušenj, kar pa nam nudi možnosti ustvarjati nove teorije.

V diskusiji je bilo prisotno tudi spoznanje, da je uvajanje sprememb v razmišljanju, odnosu in pri delu izredno zahteven proces, ki ima svoj razvoj in potek skozi čas. Potrebno je razmišljati, se profesionalno pogovarjati ob pravem času, na pravem mestu, na ustrezen način. To pa smo z današnjim strokovnim srečanjem tudi dosegli.

Tudi v nadaljnjem neformalnem srečanju na Centru za mentalno zdravje se je pogovor kar nadaljeval, posredno in neposredno nakazoval smernice programa za naslednje leto. Bil je tudi prijeten klepet s kolegi in kolegicami. Nato smo si v dveh skupinah ogledali Center za mentalno zdravje.

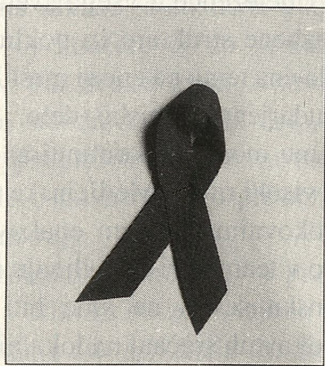
Srečanja se je udeležilo okrog 100 udeležencev iz raznih psihiatričnih ustanov, zavodov, domov, ZD, patronažne službe in od drugod.

Vida ORBANIČ

KAKO SMO V IZOLI ZAZNAMOVALI

1. DECEMBER, SVETOVNI DAN BOJA PROTI AIDS-u

POGOVARJAJMO SE...

AIDS

Prireditve ob svetovnem dnevu boja proti AIDS-u organizira referat za zdravstveno vzgojo Zdravstvenega doma Izola že vrsto let. Lani se je odvijalo na Gostinsko-turistični šoli, kjer so dijaki pripravili razstavo likovnih izdelkov, okrogle mize, predavanja, učne delavnice. Vsako leto sem prireditve namenila drugi šoli. Letos pa sem želela, da bi bilo dogajanje na enem

mestu, kjer bi bile prisotne vse tri osnovne in srednje šole. Tako sem z akcijo pričela že septembra s predavanji za mlade z željo oborožiti jih z znanjem in tako preprečiti nastanek tveganih vzorcev obnašanja, s katerimi se prenaša virus HIV (s predavanji o spolni vzgoji, drogah, o AIDS-u). Zaključno prireditev pa sem letos pripravila nekoliko drugače - športno obarvano. Na svetovni dan boja proti AIDS-u se je v roketni dvorani odvijal roketni turnir, ki je trajal ves popoldan, na velikem platnu so se vrteli videofilmi, delila sem letake, brošure, kondome, predvsem pa smo se pogovarjali o AIDS-u in o vprašanjih, povezanih s to boleznijo. Sodelovale so vse izolske šole. Poskrbela sem tudi za medijsko obveščanje - teden dni pred prireditvijo so vse tri radijske postaje: Radio Koper, Radio Capris in Radio Morje prenašale obvestila o naši prireditvi. Napisala sem članek za Primorske novice in Mandrač.

Imela sem kontaktno oddajo na Radio Koper - od otroštva do mladostništva.

S prireditvijo, predavanji, z obveščanjem medijev sem skušala prodreti do čim večjega števila mladih, z željo, da bi spoznali, da je AIDS problem vsega človeštva, da gre za tekmo s časom.

Kaj pravzaprav pomeni "pravočasno", če vemo, da so že sedaj milijoni ljudi obsojeni na smrt?

Ana PODHOSTNIK

POROČILO O UDELEŽBI NA 4. EVROPSKI KONFERENCI O OBRAVNAVI RANE, COPENHAGEN 6.-9.9.1994 V HOTELU SAS SCANDINAVIA

Konferenca se je začela v torek, 6.9.1994 popoldan v novem, lepem hotelu SAS Scandinavia v Copenhagenu. Vsi konferenčni prostori imajo vso naj sodobnejšo avdiovizuelno opremo za izvedbo najzahtevnejših predavanj in predstavitev. V zunanjih prostorih okoli konferenčnih dvoran in prostorov so razna podjetja razstavljala materiale za nego ran, pripomočke in opremo. Vse strokovne teme so bile predstavljene tudi v obliki posterjev, ki so bili razstavljeni v sklopu glavne predavalnice na velikih panojih. Na voljo smo imeli tudi manjše posterje, ki smo jih lahko odnesli s seboj.

Vsako podjetje je pripravilo svoje propagandno gradivo v obliki prospektov, brošur, posterjev, vzorcev prodajnega materiala, ipd.

Udeležence z vsega sveta, različne izobrazbene strukture in poklicev je povezovala ena tema na enem mestu. Vedno bolj je poudarjeno teamsko delo. Sodelovanje v teamu mora biti kontinuirano in strokovno na visoki ravni. Medicinske sestre s svojim strokovnim znanjem enakovredno sodelujejo v teamu pri zdravljenju ran. Zato medicinska sestra ne sme biti izključena iz strokovnih srečanj na lokalni ali mednarodni ravni. Na tej konferenci so bili iz mnogih držav prisotni celotni teami, ki jih zanima zdravljenje ran: šolstvo, razvojna znanost, oddelčni zdravniki - razni specialisti, splošni zdravnik, medicinska sestra v bolnici, patronažna sestra.

Izdelava standardov za nego posameznih vrst ran rojeva nova ključna vprašanja. Medicinske sestre - raziskovalke se lotevajo izdelave standardov, ki so jih v učnih delavnicah tudi predstavile. Za posamezne vrste ran jim je uspelo izdelati standarde obravnave, le za poškodbene rane ne. Torej je potrebno še vedno individualno obravnavati posamezne primere poškodb.

Pri poškodbenih ranah se lahko

UDELEŽILI SMO SE

upoštevajo le osnovni principi obravnave rane:

1. preprečiti infekcijo in krvavitev,
2. preprečiti nadaljno poškodbo na telesu,
3. ohraniti vlažnost rane,
4. ne povzročati bolečine in krvavitve pri obravnavi (prevezovanju) rane,
5. ohraniti zdravo tkivo in ne poškodovati granuliranega tkiva,
6. estetska funkcionalna preveza.

Posamezne evropske dežele in ZDA so poskusile izdelati standarde za venozne in arterijske nožne ulkuse, diabetične ulkuse in opekline. Na konferenci so prikazali nekaj modelov. Vsi strokovnjaki se strinjajo, da uporaba standardov olajša delo, ne da pa se jih posplošiti na vse primere. Standardi so le osnovno vodilo pri obravnavi posamezne rane.

Uporabo izdelanih standardov v praksi so predstavili v sliki in besedi. Najbolj zanimivo predavanje sta prikazala dr. Keith Harding University of Wales College of Medicine iz Anglije in dr. Cristina Lindholm Nursing research, Stockholm County Council s Švedske. Iz njune predstavitve smo dobili nazorno predstavo, kaj v določenem primeru (strokovna predstavitve) opravi zdravnik in kaj medicinska sestra, vključno s predstavitvijo negovalne diagnoze. Zelo lepo!

Predstavitev in predavanje sta dobila zelo ugoden odziv med poslušalci. Naslov predavanja je bil: Setting standards for education in wound healing.

Opekline predstavljajo poseben problem pri zdravljenju, ker so to poškodbe, ki jih človek najtežje prenese. Pri 25%

poškodovancev se dodatno pojavljajo še psihične težave in okvare v ostalih telesnih sistemih.

Pri poškodovancu z opeklinami moramo:

- nadomestiti izgubljeno tekočino: spiti mora do 4 l mleka na dan,
- preprečiti infekt rane: zmanjšamo število smrtnih primerov,
- pokriti rano: plastična operacija s presaditvijo zdrave kože ali uporaba "umetne kože",
- pokirurško zdravljenje: usposabljanje za gibanje in rehabilitacijo prizadetih udov, kozmetični popravki.

Poškodovancu z opeklinami ne dajati analgetikov (morfij), temveč hladiti (in s tem zmanjšati bolečino) bolnika ali ud v kadi s hladno vodo.

Ostale strokovne teme so še bile:

- zdravljenje preležanin in vzroki za njihov nastanek v bolnišnicah in zavodih v Franciji,
- pogostnost preležanin v štirih evropskih državah: Anglija, Nemčija, Italija in Nizozemska,
- stroški zdravljenja preležanin,
- preventiva preležanin,
- uporaba alginatov in hidrokoloidnih podlog pri zdravljenju ran, izbira prave preveze za posamezno vrsto ran,
- uporaba laserja pri zdravljenju ran,
- uporaba elektroterapije pri zdravljenju golenje razjede,
- akupunktura pri zdravljenju ran in preprečevanju bolečine,
- ultrazvok pri zdravljenju akutne in kronične rane,

UDELEŽILI SMO SE

- materiali za nego ran,
- organizacija in razvoj multidisciplinarnih obravnav rane,
- diabetična noga, prognoza, zdravljenje,
- edukacijske pobude pri zdravljenju ran,
- odstranjevanje nekroz iz ran,
- naraven potek celjenja ran,
- zdravljenje inficiranih ran,
- bakteriološke analize pri kroničnih razjedah,
- etiologija in prognoza golenje razjede (arterijske, venske in mešane etiologije),
- kompresijski povoj kot del zdravljenja golenje razjede,
- kirurško zdravljenje venskih razjed.

Tudi ostala predavanja so bila izvedena zanimivo in na visoki strokovni ravni.

Uporaba negovalnih dizgnoz še vedno ni utečena, čeprav si jo sestre zelo želijo uporabljati (nasprotovanje izrazu diagnoza).

UDELEŽENCI KONFERENCE

Konference se je udeležilo 530 slušateljev iz 33 držav sveta, ki so prisostvovali konferenci z različnim številom članov in različno kadrovske zasedbo. Udeleženske iz Slovenije: 8 višjih medicinskih sester iz Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in 1 višja medicinska sestra iz Zdravstvenega doma Maribor.

Vse države udeleženske te konference so poslale vsaj 1 zdravnika, medicinsko sestro ali firme svojega predstavnika, ki izdelujejo materiale. Pomen teamskega dela pri obravnavi ran je zelo velik. Le utečen in strokovno povezan zdravstveni team

dosega željene uspehe!

Zahvala!

- Delovni organizaciji: Zdravstveni dom Dr. Adolfa Drolca Maribor,

- Našim distributerjem materialov in pripomočkov za nego ran: **KEMOFARMACIJA, SANOLABOR, MARIBORSKE LEKARNE, SIMPS'S** in **IRIS**,

- **Firmi 3M** za povabilo,

- Tovarni **TOSAMA**, farmacevtski tovarni **LEK** in firmi **MEDICO marketing KOP** se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki so mi jo nakazali za udeležbo na 4. evropski konferenci o negi ran. Njihovo razumevanje in pripravljenost pomagati so mi bistveno olajšali udeležbo in omogočili nakup strokovne literature. Iskreno hvala!

OPRAVIČILO

V UTRIPU št. 11/94 in 12/94,
v oglasu podjetja TRADEMERC
je bila napačno objavljena
telefonska številka.

Pravilna se glasi:

061/1253 313

Za napako se opravičujemo.

Marjeta RUPAR

TISKARNA POVŠE

TISKA VSE, RAZEN DENARJA,
ALI VSAK DELOVNI DAN JE ZGODBA ZASE

Tiskarno Povše vodita lastnika, brata g. Matjaž in g. Boštjan

Filej, Veronika Pretnar Kunstek in Marjeta Rupar.

Brata Povše sta nas sprejela v pisarni, ki je namenjena poslovnim pogovorom in administrativnemu delu. V pisani družini čudovitih okrasnih predmetov ni moč spre- gledati umetniških slik, ki dajejo prostoru tenkočutno barvitost svojega poslanstva.

Med našim pogovorom so brneli telefoni. Sledila so pojasnila o tekočem delu, ki ga brata opravljata z vso odgovornostjo.

Ogled delavnice, opremljene s tiskarskimi stroji, je potekal v odkrivanju posameznih

detajlov, pomembnih pri tiskanju željenih izdelkov. Ob razlagi smo kukale pod vrteče se valje in ugotavl- jale, kako barve polepšajo tisk. Skladovnice zbranih

tiskanih pol vseh velikosti čaka na vezavo v željeno revijo, knjigo ali koledar.

Nazorna pojasnila so nam nekako prib- ližala vedenje o delu, ki je skrito očem bralcev. Vsa pisana modrost tega sveta se poganja in razmnožuje na teh strojih.

Vsak dan je zgodba zase.

Lepo je uživati sadove trdega dela. Ker se izteka staro leto, želimo sodelavcem v tiskarni Povše delovnih uspehov in osebne sreče. Predvsem pa jim želimo čim manj nagajivo-porednih škratov.

Delo poteka v okvirih tradicije, ki jo je ustvarjal že njun oče. Z delovnim timom uglašeno opravljajo delovne naloge. Zbornica zdravstvene nege s svojim glasilom, revijo

Utrip, obvešča člane o sprotnih novicah.

Obilje podatkov daje članom iskre za večni ogenj znanja. Razumljivo je, da revije ne pričaramo, ampak je za njeno realizacijo potrebno trdo delo.

Vodstvo tiskarne je povabilo članice Upravnega odbora na ogled delovnih prostorov z utrinkom njihovega vsakdanjika.

Ogleda smo se udeležile: Nana Domajnko, Bojana

Ana TERSEGLAV

ODGOVOR NA PRISPEVEK ŠTUDENTA ŠULIGOJ KLEMENA V UTRIP-u št. 11

Izrečena, zapisana kritika je vedno boleča za vsakogar, ki meni, da je v dani situaciji dal največ, kar je kot posameznik ali ustanova mogel dati

Vizpostavljeni bolnišnici v Šempetru pri Novi Gorici smo se vselej radi pohvalili, da praktični pouk, delovna praksa in pripravništvo potekajo organizirano.

Žal so se pogoji za uspešno izvedeno delovno prakso nekoliko spremenili, saj se je v zadnjih letih v zdravstvenih ustanovah nerešenemu financiranju delovne prakse pridružilo še obvezno financiranje zavarovanja dijakov in študentov za čas delovne prakse, ki ga po zakonu mora poravnati zdravstvena ustanova in ne šola (delovna praksa pa je sestavni del izobraževanja, torej šolskega sistema). Kljub temu, da imenovani (določeni) mentorji delovne prakse niso nagrajeni za svoje delo, smo dijake in študente vedno sprejeli in jim omogočili organizirano opravljanje delovne prakse (žal to velja bolj za dijake srednje zdravstvene šole, ki prihajajo v bolnišnico v skupinah). Dijake smo tudi zavarovali za čas, ko so na delovni praksi, in jim nudili regresirani topli obrok.

Študentov Visoke šole za zdravstvene delavce je bilo v naši bolnišnici malo, zadnja leta jih je precej več. Ti se za opravljanje delovne prakse individualno dogovarjajo z glavnima sestarama Kirurške in Internistične službe. Pot do glavne sestre bolnišnice najdejo le v primeru, da jim določen termin, ki ga verjetno določi šola, ne ustreza. Visoka šola za zdravstvene delavce bolnišnici v dopisu priloži program opravljenih vaj iz zdravstvene nege III, ki naj bi služil za orientacijo pri vključevanju študentov v delo,

in to je žal tudi vse.

Še eno dejstvo je prisotno in nam vsem znano. Študentje zdravstvene nege na Visoki šoli za zdravstvene delavce se izobražujejo za področje zdravstvene nege po procesu, v praksi pa se izvaja zdravstvena nega po procesu le na posameznih oddelkih po bolnišnicah v Sloveniji. Zato prihaja do velike razlike med teorijo, ki jo dobi študent v šoli, in prakso, ki jo opravlja v zdravstvenih ustanovah.

Ker poteka delovna praksa študentov zdravstvene nege v času poletja, ko perečemu pomanjkanju sester dodamo še odsotnost zaradi letnih dopustov, letos pri nas tudi obnavljanje fasade (saj je bolnišnica bila gradbišče) in ker študentje opravljajo delovno prakso posamično, obstaja velika verjetnost, da se je zgodilo tako, kot je študent napisal.

Gotovo bi bilo korektno in prav, da bi študent takoj, ko je ugotovil, da niso izpolnjena njegova pričakovanja, problem skušal rešiti z mentorjem in glavno sestro oddelka. Navsezadnje pa je v vsaki bolnišnici tudi glavna sestra bolnišnice, ki bi mu znala odgovoriti na marsikatero postavljeno vprašanje, morebitni problem pa bi verjetno rešila v obojestransko zadovoljstvo.

Čeprav ne želimo, da bi naš informativni bilten Zbornice zdravstvene nege vseboval vse več kritik in nato odgovore, smo članice sestrskega kolegija naše bolnišnice menile, da odgovor na prispevek študenta Šuligoj Klemena moramo posredovati.

MOTIVI ZA IZOBRAŽEVANJE ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Motivacija za izobraževanje je eden vidnejših dejavnikov, ki uravnavajo človekovo učinkovitost pri pridobivanju novega znanja, razvijanju spretnosti, navad, novih stališč, pogledov in osebnostnih karakteristik.

Motivacija za izobraževanje ni stalna. Spreminja se v različnih obdobjih človekovega življenja. Za odraslega je značilno, da živi v svetu akcije. Potrebe po znanju se mu porajajo stalno ob delu in življenju. Odrasli ve, zakaj se uči, zastavi si natančno opredeljene cilje.

Leta 1988 sem na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju delala raziskavo "Motivacija medicinskih sester za ponovno vključitev v izobraževanje". Vodilni motiv za izobraževanje je bil pridobivanje novega strokovnega znanja in kvalitetnejše opravljanje svojega dela. Prevladovali so bolj notranji motivi in težnja po napredovanju. Čim višje se premikamo po izobrazbenih nivojih, pomembnejša postaja notranja motivacija. Zunanji motivi in prisila so se umikali prostovoljnosti in učenju po lastnih interesih.

To je bilo takrat, kaj pa danes?

Velika večina je zadovoljna s svojim ugledom in vplivom v družbi. Podatki kažejo na to, da jim izo-

brazba ne pomeni možnosti za izboljšanje lastnega vpliva in ugleda, oziroma te potrebe sploh ne kažejo. Sprejemajo samo tiste informacije in znanja, ki jih potrebujejo za opravljanje praktičnega dela. Če se bomo zadovoljili samo s tem, da nam delo poteka tekoče, brez posebnih problemov, ne da bi vnašali nove kvalitativne spremembe, potem nazadujemo in se približujemo rutinskemu delu.

Kje smo naredili napako? Zakaj kadrovska politika zdravstvenih organizacij ne teži za izobraževanjem svojih delavcev? Zakaj resnična izobrazba ni nagrajena?

Odnos nadrejenih in sodelavcev do izobraževanj naj bi bil v glavnem pozitiven. Ljudi, ki živijo v okolju, ki je izobraževanju naklonjeno, so tudi sami bolj motivirani. Sodelavci, ki cenijo izobraževanje, vzpodbudno vplivajo na svoje sodekavce. V ozadju mora biti tekmovalnost, želja biti podoben tistemu, ki ima več izobrazbe, ne pa obratno, kar se sedaj dogaja v naši družbi.

Vsako izobraževanje je naporno, saj zahteva usklajevanje obveznosti, hkrati pa terja veliko odpovedovanja.

Za izobraževanje je torej potrebna dovolj močna motivacija in kje naj jo zdravstveni delavci iščemo?

Alenka OSTANEK

POSKRIBIMO ZA PRIJAZNO OKOLJE NAJMLAJŠIH VAROVANCEV

Dolgoletna želja zaposlenih v bolnišnicah je, da bi ta delovala čim manj tuje, pusto in dolgočasno. Še zlasti se v tej smeri velja potruditi na otroških oddelkih.

Ko je mali bolnik življenjsko ogrožen in njegove vitalne funkcije opravljajo aparati, leži v EIT, zdravstveno osebje se trudi predvsem z medicinsko-tehničnimi postopki. Za njegovo psihično počutje in čutenje sveta pa lahko največ storijo starši, če sedijo ob njegovi postelji, ga ogovarjajo in se ga dotikajo. Ne smemo pozabiti, da je v takšnem položaju za bolnika dotik pomembnejši in pogosto edini način komunikacije. Po izboljšavi bolnikovega zdravstvenega stanja in odklapljanju aparatov ter postopnem ukinjanju intravenske terapije je premeščen na oddlek. Tu se PZN in angažiranost medicinske sestre od vzdrževanja vitalnih funkcij preusmerita k bolnemu otroku, ki rabi sestro kot človeka, ki se mu bo znala približati na njegovi ravni sposobnosti dojemanja sveta in ne samo kot strokovno usposobljena oseba. Otroku se povrne naravna želja po raziskovanju in spoznavanju sveta. Če se sprehodimo po otroškem oddelku, velikokrat opazimo igranje, ki ležijo v in ob postelji, izza posteljne ograjice pa gledajo zbegani in objokani obrazi malih bolnikov in čakajo, kdaj bodo uzrli očeta ali mamo. V večini otroških bolnišnic imajo zaposlene vzgojiteljice in učitelje, ki pomagajo medicinski sestri pri zadostitvi potrebe po igri in ustvarjanju. Vendar naj sestre ne zavede misel: "saj je vzgojiteljica z otroki".

Tudi na tem področju nas še čaka delo, še zlasti, če želimo doseči cilj: prijazna bolnišnica.

Kako je za navedeni primer poskrbljeno v primarnem zdravstvenem varstvu?

Otrok pride v spremstvu največkrat enega od staršev v otroški dispanzer ali ambulantno, ker je bolan ali mora opravi-

ti preventivni pregled ali cepljenje. Čeprav enkratni obisk v dispanzerju pomeni za otrokovo psihofizično počutje nekaj povsem drugega kot hospitalizacija, bi se zlasti sestre morale zavedati, da tudi zaradi obiska v dispanzerju otrok preživlja duševne travme.

Včasih lahko opazimo, da otroka starši celo na silo privlečejo v ordinacijo. To pa zato, ker ima negativno izkušnjo s prejšnjimi obiski ali celo hospitalizacijo. Preden pride do zdravnika ali sestre, se vsaj nekaj časa zadrži v čakalnici.

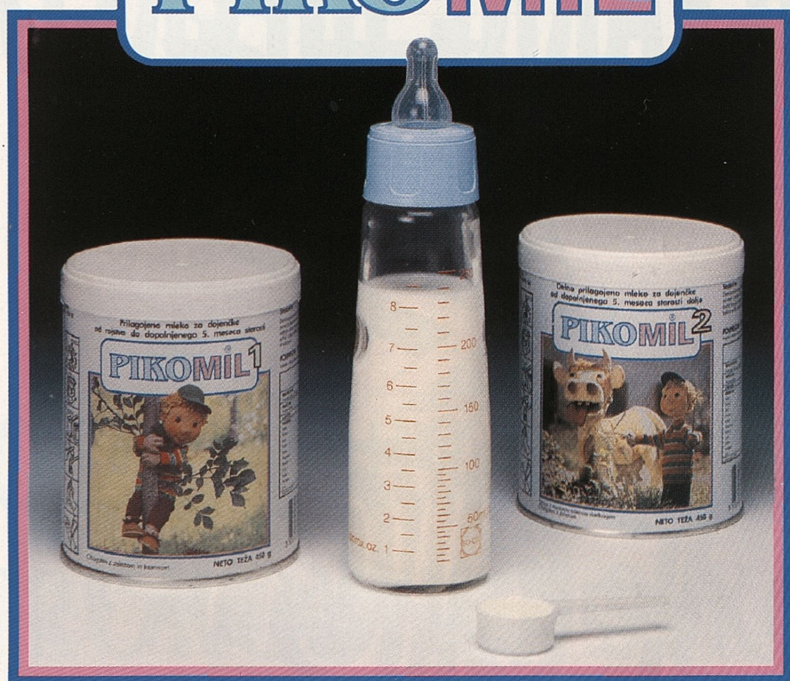
Ozrimo se po njej. Neprijazen prostor, morda z nekaj starimi plakati, zatohel zrak seveda odbija vsakogar, ki stopi vanjo. Tisti otrok, ki pride zelo prizadet, se za takšno okolje ne bo veliko zmenil in triažna sestra ga bo glede na resnost bolezni poklicala mimo vrste. Problem nastane z manj prizadetimi bolniki in tistimi, ki pridejo na sistematski pregled. V neprijazni čakalnici se čuti utesnjenega in tudi kratko čakanje postane neznosno. Prične tečnari in uboga mati skuša s skrajnimi napori pritegniti otrokovo pozornost in ga zaposliti, pa če tudi z avtomobilskimi ključmi.

Mislim, da bi se na tem področju sestre morale bolj potruditi in s svojo domišljijo popestriti prostore. Obstaja možnost, da se povežejo z vzgojiteljicami iz bližnje VVO. Stene z otroškimi risbami pritegnejo otrokovo pozornost, saj risbo sovrstnika razume in jo bo z zanimanjem opazoval. Skozi leto se vrstijo prazniki, običaji, letni časi, vnesimo jih v prostore, kjer čakajo otroci. Povabimo otroke, da naj tudi on nariše risbico, ki bo našla mesto med ostalimi v zbirki. Mogoče imamo pri roki zloženko ali slikanico s primerno vsebino, tudi te bo vesel. Velja se potruditi!

Tudi v primarnem zdravstvenem varstvu se moramo na področju ZN posvetiti varovancu, ga celostno obravnavati in se potruditi, da ne bo prišel k nam jokajoč ali s silo.

MATERINO MLEKO JE NAJBOLJ ZDRAVA HRANA ZA DOJENČKE.
ČE MATI NE MORE DOJITI ALI IMA PREMALO MLEKA . . .

PIKOMIL®

Prilagojeno mleko za dojenčke od rojstva
do dopolnjenega 5. meseca starosti

PIKOMIL¹

- prilagojen materinemu mleku
- obogaten z železom in taurinom
- vsebuje vse potrebne vitamine in minerale
- edini ogljikov hidrat je laktoza

Delno prilagojeno mleko za dojenčke
od dopolnjenega 5. meseca starosti dalje

PIKOMIL²

- beljakovinsko bogat
- obogaten z železom
- vsebuje vse potrebne vitamine in minerale
- edini ogljikov hidrat je laktoza

KRKA
SLOVENIJA

Iskalo in odlikovanje: Ernest in Conrad Krmčič, Ljubljana; Andrej Avčin, Avtor vsebine; Vključene dopolnilne: Nova Simonič, Foto: Miha Študi in Jaka Seljak

V RESUJE SMRTNO NEVARNE INFEKCIJE

Ediciin®
vankomicin

**učinkovit tudi takrat, ko druga protimikrobna zdravila
niso**

 **lek tovarna farmacevtskih in
kemičnih izdelkov, d. d.
ljubljana**

Podrobnejša navodila o zdravilu lahko dobite pri proizvajalcu.

POSLOVNIK O DELU STROKOVNIH SEKCIJ

V skladu z določili statuta Zbornice zdravstvene nege Slovenije je predsedstvo
na seji dne 15.12.1994 sprejelo

POSLOVNIK O DELU STROKOVNIH SEKCIJ

4. člen

Osnovne naloge strokovne sekcije so:

- preučuje strokovna vprašanja s svojega področja in predlaga predsedstvu ZZNS, da jih da v obravnavo vsem članom ZZNS;

- organizira strokovna predavanja, posvetovanja, seminarje in strokovne ogleds s področja, za katerega je ustanovljena;

- pripravlja in sprejema enotno metodologijo in strokovnost postopkov s področja strokovne sekcije;

- obravnava širša strokovna in družbena vprašanja, ki so pomembna tudi za razvoj stroke;

- skrbi za objavlanje strokovnih člankov in novosti v glasilih ZZNS Obzorniku zdravstvene nege in Utripu.

I. Namen in naloge strokovne sekcije

1. člen

Za usklajevanje posebnih interesov in razvoj ožjih strokovnih področij se posamezni člani Zbornice zdravstvene nege Slovenije (v nadaljnjem besedilu ZZNS) združujejo v strokovno sekcijo.

Sekcija se lahko ustanovi, če to zahteva najmanj 30 članov ZZNS, ki delajo na enakih ali podobnih zdravstvenih področjih.

Strokovno sekcijo ustanovi predsedstvo ZZNS, če je za to utemeljena zahteva, prav tako predsedstvo sklepa o prenehanju delovanja sekcije, če ugotovi, da sekcija ne opravlja svojih nalog 2 leti.

2. člen

Strokovna sekcija je ustanovljena zaradi lažje izvedbe programa dela ZZNS. Njeno delo je usklajeno s statutom ZZNS.

3. člen

Člani strokovne sekcije morajo biti člani ZZNS in so obenem tudi člani regionalnega društva v kraju, kjer so zaposleni. O delu v strokovni sekciji poročajo na sejah predsedstva ZZNS, kadar je na dnevnem redu njihovo področje dela.

II. Organiziranost strokovne sekcije

5. člen

Strokovno sekcijo vodi (do) osemčlanski izvršni odbor, ki ga na volilni seji izvolijo člani sekcije, in v njem morajo biti zastopane vse regije.

Izvršni odbor sestavljajo:

- predsednik, ki je tudi predsednik sekcije,

- podpredsednik,

- tajnik in

- _____ članov.

POSLOVNIK O DELU STROKOVNIH SEKCIJ

6. člen

Mandat članov izvršnega odbora traja 4 leta in se lahko ponovi. Izvršni odbor ima tudi eno delegatsko mesto v razširjenem predsedstvu ZZNS.

7. člen

Redna oblika dela strokovne sekcije so seje, ki so redne, letne in izredne.

8. člen

Na rednih letnih sejah strokovne sekcije vsi člani sekcije sodelujejo pri pripravi programa dela in oceni opravljenih aktivnosti v preteklem letu.

9. člen

Program dela in poročilo o opravljenih aktivnostih je sestavni del programa dela ZZNS in ga sprejemajo delegati na redni letni seji skupščine ZZNS.

10. člen

Zaradi usklajevanja programov dela vseh strokovnih sekcij je sekcija dolžna predložiti predsedstvu ZZNS svoj program do 15.1. tekočega leta. Poročilo o delu sekcije za preteklo leto pa sekcija pripravi do 31.1. tekočega leta.

11. člen

Za opravljanje nalog iz 4. člena tega poslovnika lahko izvršni odbor imenuje posebne delovne skupine.

12. člen

Strokovna sekcija deluje javno in mora dati možnost, da se o njenih programih, akcijah in strokovnih opredelitvah seznani vse članstvo ZZNS.

Javnost dela zagotavlja tako, da pravočasno predloži program dela predsedstvu ZZNS in sprotno obvešča člane ZZNS o aktivnostih in programih v

informativnem biltenu Utrip.

Strokovna sekcija imenuje tudi stalnega dopisnika za Obzornik zdravstvene nege.

13. člen

Administrativno in finančno poslovanje opravlja za strokovno sekcijo strokovna služba ZZNS.

14. člen

Strokovna sekcija ima za svoje delo naslednja možna finančna sredstva:

- kotizacija od seminarjev in predavanj,
- sredstva ZZNS, če zanja zaprosijo,
- sredstva sponzorjev.

O namenu uporabe finančnih sredstev odločajo člani strokovne sekcije, vendar z vednostjo sekretarja oziroma predsednika ZZNS, ki sta po statutu ZZNS in zakonu o knjigovodstvu kazensko in moralno odgovorna za celotno poslovanje ZZNS.

15. člen

Finančno poslovanje strokovne sekcije se vodi tako, da imajo vsi člani sekcije vedno vpogled nad prihodki in porabo sredstev. Prihodki iz prve alineje 14. člena razporedijo v razmerju:

- a) prihodki od sponzoriranja ostanejo v celoti strokovni sekciji;
- b) 30% od sredstev, pridobljenih od kotizacij, se razporedi po vsakem finančnem obračunu strokovnega predavanja na sklade:
 - 10% za stroške poslovanja ZZNS,
 - 20% na sklad za izobraževanje.

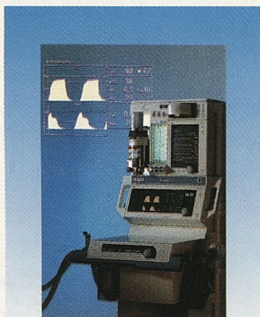
Predsednica zbornice

Nana Domajnko

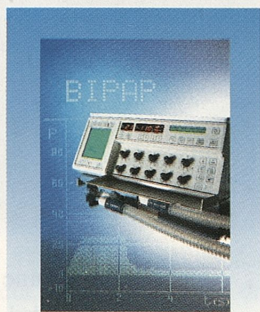

STANLEY DUBIN SERIKOV NISSEKI

Dräger Slovenija

CATO

EVITA 2

Dräger

Dräger - tehnika za življenje

INKUBATOR 8000

Že več kot 40 let z Vami na področju medicine.

S 1. 1. 1995 kot Dräger Slovenija nadaljujemo tradicijo kvalitetne ponudbe, prodaje in servisa na slovenskem trgu in se tako enakopravno uvrščamo v družbo sestrskih firm koncerna Drägerwerk Lübeck iz Nemčije.

Dräger Slovenija

Nadgoriška 19

61231 Ljubljana-Črnuče

Telefon: (061) 161 22 63, 161 22 64

Telefax: (061) 161 22 65

Zastopamo in servisiramo:

STORZ

KARL STORZ - ENDOSKOPE

Medizintechnik

Zavod Republike Slovenije za transfuzijo krvi

Šlajmerjeva 6, 61000 Ljubljana, Slovenija
Tel: +386 61 13 12 055, Fax: +386 61 302 224

Zdravila:

humani albumin

koncentrati faktorjev strjevanja krvi

Preiskave:

imunohematološke preiskave

hematološke preiskave

serološka diagnostika virusnih infekcij

tipizacija HLA

preizkušanje tkivne skladnosti in-vitro

Diagnostični reagenti:

serumi za določanje krvnih skupin

poliklonski reagenti

monoklonski reagenti

izdelava in design monoklonskih in
poliklonskih protiteles po naročilu

Zdravila:

humani hiperimuni gamaglobulini

infuzijske raztopine

stabilizatorji za kri

sistemi za infuzijo in transfuzijo

katetri

sonde

GAMALAB®
diagnostics & therapy

PHARMAGENA®

Ana KAVČIČ

STE UTRUJENI?

Poklic medicinske sestre uvrščamo med tako imenovane "helping professions", torej poklice, kjer delo z ljudmi in pomoč ljudem v posebnih življenjskih okoliščinah zelo pomembno. Zato se pri svojem delu skoraj ne moremo izogniti stresu.

Moj namen ni dolgo razpravljanje o stresu, saj podatke lahko poiščemo v strokovni literaturi ali knjigah, ki se nam tudi v Sloveniji na široko ponujajo. Rada bi opozorila le na nekaj dejavnikov, ki so pomembno povezani s stresom v poklicu medicinske sestre.

Stresu se pravzaprav ni moč izogniti, saj zadeva vsakogar in je pomemben in bistven del našega življenja. Nevarno pa je, kadar pridemo v položaj, ko so zunanje zahteve, ki jim moramo zadostiti, večje od naših sposobnosti in zmožnosti. Zavedati se moramo, da imamo ljudje različne osebne sposobnosti (fizično moč, inteligenco, znanje, samozavest, itd.). To pomeni, da se vsak od nas srečuje z zahtevami poklicnega dela, družinskega in družbenega življenja. Te zahteve pa so za koga prevelike, za drugega pa ustrezne.

Kaj povzroča stres pri večini ljudi, vemo. Zanimajo nas vzroki stresa pri medicinskih sestrah. Naj jih naštejemo:

- dolge ali samotne ure dela,
- negotova zaposlitev (reorganizacija sistema, sprememba vodstva, spremembe opisa dela in nalog),
- neobveščenost o kvaliteti svojega dela,
- slab osebni dohodek, ni možnosti napredovanja,

- pomanjkanje avtonomije in neupoštevanje v procesih odločanja,
- preveč ali napačne vrste dela (npr. administriranje),
- slabi odnosi brez sodelovanja s kolegicami,
- neučinkovita izraba časa, zapravljanje časa,
- slaba komunikacija z vodstvenimi delavci ali z bolniki,
- dolgčas, itd.

Ljudje smo paradokсна bitja, saj sprememb ne maramo, hkrati pa tarnamo, če se pri delu dolgočasimo. Ponavljanje istega dela daljši čas privede do napak in poslabšanja kvalitete, zato moramo biti pozorni predvsem na dejavnike stresa, ki so neopazni, pa vendar dolgotrajni in trdoživi. Pojavi se izčrpanost, ta pa se kaže na različnih ravneh.

Na duševnem področju opazimo slabšanje spomina, povečano vznemirjenje in upadanje koncentracije. Spremembe čustvovanja se kažejo s sovražnoostjo, povečano depresijo, pojavi se občutek nemoči in nepotrebnosti, poveča se cinizem, spreminja se razpoloženje, očitna postane hipohondrija, nastopijo spremembe osebnosti (urejena oseba postane neurejena in obratno). Stres lahko vpliva tudi na vedenje. Opazimo pojemanje entuziazma, opuščanje konjičkov, oseba toži, da ji je vse pretežko. Pojavijo se motnje spanja (težko

RAZMIŠLJANJA

zaspi, ponoči se zbuja), lahko opazimo pogostejše poseganje po alkoholu in cigaretah. Seks jih ne zanima več.

Ugotovite vaše znake in si zapomnite naslednje tri točke:

1. Opazujte vaš nivo stresa. Pogosto se ne opazi počasnega povečevanja nivoja stresa v daljših časovnih obdobjih. Ne bodite odklonilni do tistih, ki vam rečejo, da se spreminjate in kažete znake stresa. Upoštevajte, da ne boste uspešni, če boste dosegli visok nivo stresa. Morda prenesete večje obremenitve kot nekateri sodelavci, vendar se vprašajte, kje so vaše meje. Le tako boste znali nadzorovati sami sebe in si reči "to še lahko storim, več pa ne morem". Zato uporabite "stres listo" in ugotovite vaš nivo.

2. Če imate občutek, da ste v službi pod vplivom stresa, skušajte ugotoviti vzroke. Ti so lahko zelo različni, od slabega vodenja negovalne službe do tega, da si sami nalagate preveč dela. Poskusite vplivati na vzroke.

Na žalost pa je simptom prevelikega stresa nezmožnost žrtve, da ugotovi vzrok stresa. Če si sami ne morete pomagati, poiščite pomoč. Nekdo, ki vam je blizu, družinski člani ali prijatelji lahko opazijo tisto, česar sami ne opazite. Lahko se vam zgodi, da bodo problemi, za katere mislite, da so samo vaši, tudi problemi vaših kolegic. To vam bo pomagalo, še posebej, kadar se samoobtožujete.

3. Včasih ne morete odpraviti vzrokov stresa, tedaj imate dve možnosti. Lahko se umaknete na način, ki ne bo porazen za vas, in si poiščete sebi primerno delo. Naredite lastno analizo in se odločite za tisto pot, ki je za vas primernejša.

Druga možnost je, da se naučite ravnanja v situacijah, ki so stresne. Eden od načinov je, da

si dobro načrtujete in organizirate vaše delo. Načrtujte en dan naprej in v načrt vgradite dva kratka odmora (10-15 min!). V tem času bodite sami in v miru, razmišljajte o prijetnih stvareh, nikakor pa ne o službenih problemih. Sprostite telo, dihanje enakomerno in počasi. Te odmore delajte redno in po nekaj tednih se boste počutili manj utrujeno. Pazite tudi na redno in zdravo prehrano, predvsem pa ne uživajte hrane medtem, ko delate. To je relativno enostaven postopek, ki pripomore k zmanjševanju stresa.

Preverite vaš nivo stresa. Hitro izpolnite listo, odgovorov ne tehtajte, pač pa označite tisto polje, ki vam prvi hip najbolj ustreza. Bodite pošteni, saj odgovor lahko vidite le sami.

vedno
včasih
redko
nikoli

1. delovni dan končam z občutkom, da sem zadovoljna s tem, kar sem naredila
2. občutek imam, da nadziram svoje življenje (imam se v oblasti)
3. včasih sem omotična, čutim palpitacije (trepetanje srca)
4. počutim se utrujeno ali čutim pomanjkanje energije
5. težko zaspim
6. zaupam v prihodnost
7. imam slab apetit
8. razjezijo me majhne stvari
9. lahko se zanesem na svojo družino, prijatelje, da me bodo podprli, če bom potrebovala pomoč

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

RAZMIŠLJANJA

10. ugotavljam, da količina dela, ki ga moram opraviti, presega količino časa, ki ga imam na voljo
11. pri delu, ki ga opravljam, sem prav tako dobra kot drugi
12. mislim, da mi vodilni dajejo podporo
13. veselim se, kadar grem v službo
14. ne vem, zakaj delam
15. nisem sposobna, da se zvečer sprostim
16. imam večjo odgovornost, kot jo zmorem prenesti
17. preveč pijem
18. lahko "izklopim"
19. mislim, da dobro upravljam s svojim časom
20. vem, kako odkloniti dodatno delo, če je to potrebno

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Kako ugotoviš svoj rezultat?

Vprašanja 1, 2, 6, 9, 11, 12, 13, 18, 19, 20:

1 točka za "vedno"

2 točki za "včasih"

3 točke za "redko"

4 točke za "nikoli"

Vprašanja 3, 4, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 17:

4 točke za "vedno"

3 točke za "včasih"

2 točki za "redko"

1 točka za "nikoli"

Najmanj 20 točk, največ 80 točk.

Kako interpretiraš svoj rezultat?

Pri interpretaciji bodite previdni. Vedeti morate, da dva človeka z enakim rezultatom lahko reagirata različno zaradi več vzrokov:

- vzrok stresa je pri vsakem človeku drugačen, ravno tako način obvladovanja stresa,
- te interpretacije vam pomagajo primerjati se z drugimi.

Rezultati:

70-80 točk: zelo malo ljudi ima tako visok nivo stresa.

Nekako ukrepajte na način, da odstranite vzroke stresa.

60-70 točk: okrog 20% delovne populacije ima tako visok nivo stresa. Poskušajte se popraviti. Dalj časa boste pod tako visokim nivojem stresa, težje bo za vas.

40-60 točk: predstavlja zmeren stres in je nekako normalen za aktivne poklice. Opazujte se, da se ne bi premaknili v višji nivo, in bodite posebno pozorni na časovna obdobja ali dogodke, ki močno povečajo vaš stres.

20-40 točk: zavidanja nizek nivo stresa (ali ste na vsa vprašanja odgovorili pošteno?).

Preverjajte nivo stresa v rednih časovnih presledkih in si zapisujte rezultate. Bodite pozorni na pomembne spremembe v vašem življenju (doma in na delovnem mestu). Spremembe so lahko neopazne, učinki pa so lahko zelo resni. Fiziološke in psihične posledice stresa so postopne in kumulativne.

ugotovite vaš nivo stresa in se primerjajte s kolegicami in kolegi na delovnem mestu. Morda boste lahko določili izvore, ki so skupni vsem. Skupaj pretehtajte možnosti za reševanje, pomagalo vam bo!

(Prirejeno po članku G. M. BREAKWELL,
American Journal of Nursing, avgust 1990)

Nekega dne v jeseni življenja

Koledarsko bi moral biti zimski dan. Tistega nekega dne - natančneje 11. decembra 1994, smo se na pot podale štiri medicinske sestre - dve, ki sta na začetku druge polovice svoje delovne kariere in dve, ki sta svojo delovno pot že zaključili in sta v pokoju.

Pot nas je v prekrasnem popoldnevu, ko se nismo mogle čisto natančno opredeliti, ali je jesen ali pa pomlad, vodila na Koroško - v Dom starostnikov Črneče pri Dravogradu. Naš namen je bil obiskati medicinsko sestro Miro Pridgar, ki se je odločila, da jesen življenja preživi v tem domu.

Vso pot smo namenile pogovoru o spominih na srečanja in doživljanja, ki so povezana z sestro Miro in njenim življenjem v Ljubljani. Kilometri poti so se ob pogovoru hitro iztekli in prispele smo pred Dom starostnikov, za katerega na prvi pogled pomisliš, da si pred botaničnim vrtom - fikusi se v tej hiši razprostirajo po več metrov skupaj.

V avli so nas prijazno sprejeli številni stanovalci doma, ki so posedali na klopih in foteljih. Zdelo se mi je, kakor da nas vsi skupaj in vsak posebej pričakujejo - njihovi pogledi in prijazen pozdrav so to izkazovali.

Medicinska sestra nas je pospremila v 1. nadstropje hiše in med potjo smo lahko ocenile, da v hiši vedo, kaj sta red in čistoča - torej tisto, kar navadno ponazarja pravi dom. Ko smo se približevale sobi, ki ima na vratih napisan priimek in ime stanovalke Mire Pridgar, so se

vrata sob v hodniku odpirala in iz sob so nas stanovalci prijazno pozdravljali.

Veliko več, kot besede, so govorile oči, stiski rok in tudi solze. Na mizo smo ji položile novoletni šopek, ki jo bo spominjal na naš obisk.

Sestra Mira nas je bila zelo vesela in zanimalo jo je marsikaj - od tega, ali se še borimo za plače, do tega, kaj počnejo medicinske sestre njene generacije in kaj je novega v sestrinstvu danes. Sestri Miri smo pomagale iz postelje v voziček in se odpravile v domski bife na kavo ob petih. Ob kavi smo preživele skupaj nekaj lepih trenutkov, predvsem pa smo sestri Miri prenesle vse pozdrave od številnih kolegic in prijateljic. Vsake se je spomnila in naročila, da jim moramo vsekakor vrniti pozdrave.

Zapeljale smo jo v njeno sobico in jo namestile v posteljo. Na njenih očeh smo zaznale utrujenost, morda tudi vznemirjenost, ki so jo sprožili spomini, zato smo se poslovile. S pogledi nas je vsako posebej spremljala do vrat in se z dvignjeno roko poslavljala.

Tisti stanovalci, ki so nas ob prihodu prijazno sprejeli, so bili še vedno na istih mestih, kakor da so čakali še na naš odhod - z nasmehom in s spošljivostjo so nas pozdravljali - kakor da bi hoteli reči - hvala, ker ste prišli, pridite še kdaj.

Večina poti "tja" ima tudi pot "nazaj" - in v zatonu dneva, ki se je poslavljaj z rdečim zahodom in toplim vetrom, smo prvih nekaj kilometrov vse štiri molčale. Pa to ni bil molk s tišino - to je bil pogovor s samim seboj. Kot da bi hotele vse hkrati olajšati svoje razmišljanje, smo spregovorile o vrednosti življenja, o vsem tistem, kar dela življenje lepše, bogatejše in vrednejše.

V poznem večeru smo se razšle s prepričanjem, da smo v življenje, ki ga preživlja v Domu starostnikov naša sestra Mira Pridgar, vnesle malo veselja in zadovoljstva ter kanček zahvale za tisto, kar je storila, ko je soustvarjala našo - sestrsko zgodovino na Slovenskem.

*Po Sloveniji so tega dne bile Petra Kersnič, Maruša Šolar,
Mojca Kirn in Joža Rigler.*

DELOVNA SKUPNOST ALPE-JADRAN
ARBEITSGEMEINSCHAFT ALPEN-ADRIA
ALPOK-ADRIA MUNKAKÖZÖSSÉG
COMUNITÀ DI LAVORO ALPE-ADRIA
RADNA ZAJEDNICA ALPE-JADRAN

FIRST ALPS-ADRIA SYMPOSIUM ON INTENSIVE CARE OF CHILDREN

April 20-22, 1995

LJUBLJANA, SLOVENIA

Organized by Pediatric Department Surgical
Service

University Medical Centre - Zaloška 7,
Ljubljana, Slovenia

Under patronage of European Society for
Pediatric Intensive Care (ESPIC)

GENERAL INFORMATION

Conference venue: Medical Faculty Ljubljana
Šlajmerjeva 2

Conference Language: English (for nurses:
English or maternal language-Consecutive translation
will be provided)

Registration: No charge

Social Programme: Concert of classical music Get-
together

During the Symposium medical exhibition will
take place

Organizing Committee: *Chairman:* Janez
Primožič *Secretary:* Andreja Gostiša *Members:* Meta
Derganc, Štefan Grosek, Gorazd Kalan, Ela Okršlar

Please complete the preregistration form and
mail it to: **Assist. Prof. Dr. Janez Primožič**

Pediatric Department, Surgical Service
University Medical Center - Zaloška c. 7, 61105
Ljubljana - Tel./Fax: 00 386 61/132 22 76

TOPICS

RESPIRATORY FAILURE IN NEWBORNS
AND CHILDREN

ENTERAL AND PARENTERAL NUTRITION
IN CRITICALLY ILL CHILDREN

HOSPITAL INFECTIONS IN PEDIATRIC
INTENSIVE CARE UNITS (PICU)

SCORING SYSTEMS IN PICU

Program for nurses

NURSING CARE IN CHILDREN AFTER
SURGERY

NURSING PROBLEMS IN CRITICALLY ILL
NEONATES

HOSPITAL INFECTIONS IN PEDIATRIC
INTENSIVE CARE UNITS (PICU)

WORKLOAD AND STAFFING STANDARDS
FOR NURSES IN PICU

Invited speakers: Franz Daschner, Freiburg, Germany; Daniel
Floret, Lyon, France; Anne Greenough, London, Great Britain;
Jean Christophe Mercier, Paris, France; Jorg Pfenninger, Bern,
Switzerland; Ann Thomson, Pittsburgh, USA.

PREREGISTRATION FORM

Surname _____ Name _____

Address _____

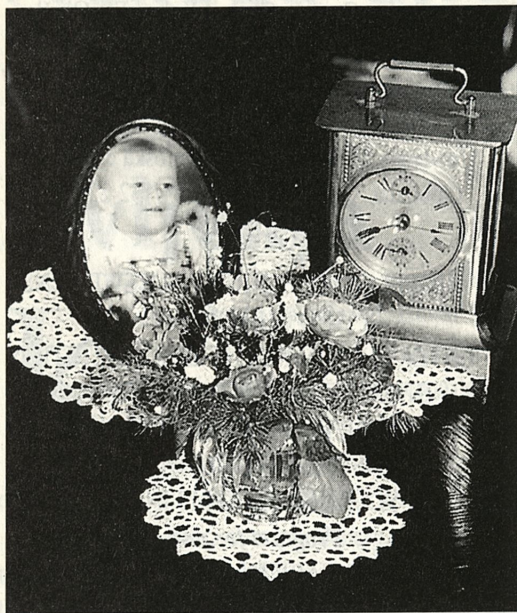
Telephone: _____ Fax: _____

I will participate with: oral presentation (s) , poster (s)

Title: _____

Date _____ Signature _____

1. CIKLUS SEMINARJEV

namesto koga roža cveti

Uničevalnost in samouničevalnost pri mladih na Slovenskem
CANKARJEV DOM, Ljubljana,
januar - junij 1995

Spoštovani pedagoški in socialni delavci, psihologi, psihiatri, medicinske sestre, zdravniki, učitelji, mentorji, vzgojitelji in vsi, ki delate z mladino.

Prvi cikel seminarjev, ki vam ga predstavljamo s tem obvestilom, ima namen služiti kot strokovna podpora in pomoč pri praktičnem delu z mladino.

Namesto koga roža cveti je eno od svojih avtorskih pesmi poimenoval zdaj že legendarni pevec iz Beltincev (ali tam nekje), Vlado Kreslin. Pesem je čudno lepa in evokativna; v pripravi projekta smo jo dostikrat poslušali - in slišali na precej različne načine. Namesto koga roža cveti - namesto koga sem

jaz - katera roža najbolj diši - ČIGAVA PESEM RABI MOJ GLAS?

Uničevalnost in samouničevalnost med mladimi je problematika, ki v tej majhni deželi dobiva že kar grožljive razsežnosti. Mnogi naši otroci in mladostniki so kot popki, ki venejo, namesto da bi vzcvetevali. Črv uničevalnosti se zagriže potuhnjeno in globoko. Kdaj, odkod, zakaj? Včasih ga dolgo niti ne opazimo, včasih izbruhne njegove rušilne agresije vzbujajo strah in odpor. Škoda je pri mladem človeku lahko tako velika, da pohabi njegov nadaljnji razvoj, ali pa je celo usodna.

Kako pomagati tem mladim ljudem, kako bolje prepoznavati simptome in razbirati signale, kako zgrabiti in reševati (ali pa vsaj omiliti) probleme, kako razvijati učinkovito preventivo, kako prispevati k uspešni rehabilitaciji - ta vprašanja so nas v Meridiani vodila k odločitvi o oblikovanju pričujočega projekta.

Za strokovne nosilce prvega cikla seminarjev smo zaprosili tri ugledne in izkušene slovenske strokovnjake, dr. Gorazda V. Mrevljeta, prof. dr. Martino Tomori in doc. dr. Slavka V. Zihlerla, ki bodo od januarja do junija 1995 vodili pet seminarjev iz omenjene tematike. Ob koncu bodo svoja spoznanja in izvajanja na teh seminarjih strnili še v knjižni obliki; priročnik bo na voljo junija 1995.

Namesto koga roža cveti... Poeta nascitur. In mi, ki so nam rojenice položile nekako drugačne darove v zibko, smo zaprosili Vlada, da projektu pokloni svojo pesem. Tudi vsem ostalim, ki so kakorkoli prispevali k nastajanju in oblikovanju projekta, se lepo zahvaljujemo. Vas, ki vam je ves ta cikel namenjen, pa vabimo k čim večji udeležbi in k ustvarjalnemu sodelovanju na seminarjih - prav vsak delček vaših uspehov, neuspehov, prizadevanj in spoznanj bo v seštevku dragocen za nas vse.

Anka J. Satler, RMP
Izvršni producent

SREČANJA DOMA

16. januar 1995 ob 16.00

1. seminar:

OBLIKE, VZROČNOST IN DINAMIKA SAMOUNIČEVALNEGA VEDENJA PRI OTROKIH IN MLADOSTNIKI

Strokovni izvajalec: Dr. Gorazd V. Mrevlje

16. februar 1995 ob 16.00

2. seminar:

ALKOHOL IN NJEGOVO MESTO V ŽIV-LJENJU MLADOSTNIKA

Strokovni izvajalec: Doc. dr. Slavko V. Ziherl

23. marec 1995 ob 16.00

3. seminar:

MLADOSTNIK IN DROGA - TVEGANO ISKANJE

Strokovni izvajalec: Prof. dr. Martina Tomori

24. april 1995 ob 16.00

4. seminar:

MLADOSTNIK - PRIČA, ŽRTEV IN IZVA-JALEC NASILJA

Strokovni izvajalec: Prof. dr. Martina Tomori

8. junij 1995 ob 16.00

5. seminar:

SAMOMOR KOT FENOMEN NA SLOVENSKEM

Strokovni izvajalec: Dr. Gorazd V. Mrevlje

Podrobne informacije so na priloženih pri-javnicah. za dodatne prijavnice ali informacije pokličite gospo Milenko Knez, Meridiana d.o.o., tel. in faks: (061) 214-760 (od 9. do 20. ure).

Dr. Martina Tomori, profesorica psihiatrije na Medicinski in Pedagoški fakulteti, je predstojnica Katedre za psihiatrijo MF Univerze v Ljubljani. Na Psihiatrični kliniki dela z mladostniki in njihovimi družinami in tudi svoje raziskovalno delo največ posveča problematiki adolescence (depresivnosti, avtoagresivnosti, problematičnemu pitju in zlorabi drog), družinski dinamiki in vplivu družine na razvoj

osebnosti otroka. Je supervizor psihoterapije in družinska terapevtka. Študij iz družinske dinamike je opravila na Inštitutu za družinsko terapijo v Londonu. Je avtorica in soavtorica znanstvenih raziskav, vrste člankov in knjig doma in v tujini ter urednica več učbenikov in drugih strokovnih publikacij. Je predsednica Sveta za zdravje republike Slovenije.

Dr. Gorazd V. Mrevlje, predsednik Sekcije za psihoterapijo SZD in Sekcije za preprečevanje samomorilnosti SZD, deluje na Centru za mentalno zdravje Psihiatrične klinike v Ljubljani; kot psihiater in psihoterapevt se posveča predvsem mladostnikom, je pa tudi nacionalni koordinator Slovenije za duševno zdravje odraslih pri WHO, kjer sodeluje na projektih-suicidologije in prehranjevalnih motenj. Je supervizor za področje individualne in skupinske psihoterapije, je avtor več kot 80 strokovnih člankov in raziskovalnih poročil ter soavtor štirih strokovnih knjig s področja psihoterapije kriznih intervencij in suicidologije. Kot sodni izvedenec psihiater je opravil že blizu 1000 ekspertiz. Je vodja Centra za preprečevanje samomorilnosti Psihiatrične klinike v Ljubljani.

Dr. Slavko V. Ziherl, zdravnik specialist, psihiater in docent za psihiatrijo na MF Univerze v Ljubljani, se je izpopolnjeval v Veliki Britaniji, ZDA in na Nizozemskem; v vsem delovanju doma in v tujini se je ukvarjal s psihoterapijo in z vzpodbujanjem izobraževanja na tem področju za akademske, paramedicinske in laične kroge. Je avtor dveh priročnikov, številnih strokovnih člankov in nacionalnih programov ter prevajalec priročnikov in knjig za samopomoč. 10 let je bil vodja Centra za zdravljenje alkoholikov Univerzitetne psihiatrične klinike; v zadnjih 15 letih se poglobljeno ukvarja s psihoterapijo spolnih motenj ter partnersko psihoterapijo. Je predstojnik Centra za klinično psihiatrijo Psihiatrične klinike Ljubljana-Polje, podpredsednik Psihiatrične sekcije SZD in član Združenja nizozemskih psihoterapevtov.

Sedmi kongres Mednarodne zveze za peritonealno dializo

18. - 21. junij 1995

Stockholm, Švedska

TEMA: teme s katerimi se srečujejo nefrologisti, medicinske sestre, dietetiki in strokovnjaki s sorodnih znanstvenih področij.

OBLIKE DELA: predavanja, simpozij, prosti govori, predstavitev posterjev.

TEME:

- fiziologija in transportna kinetika,
- klinični rezultati,
- prehranjevanje in metabolizem,
- osteodistrofija,
- obramba in infekcijske komplikacije,
- peritonealni pristop in priključki,
- nove rešitve na področju dialize in biokompatibilnost,
- EPO,
- pediatria,
- zdravstvena nega.

Organizirana bo tudi razstava, ki bo organizacijam omogočila razstavo njihovih najnovejših dosežkov na področju peritonealne dialize in nefrologije.

AKTIVNA

UDELEŽBA: zadnji rok za oddajo pisnih prispevkov je 20. januar 1995.

Please send me more information:

- ☐ I am interested in partaking in the 7th Congress of The International Society for Peritoneal Dialysis.
- ☐ I intend to submit an abstract..

Family name: _____ First name: _____

Affiliation: _____ Title: _____

Address: _____

Town: _____ Postcode: _____

Country: _____ Fax: _____

Please return this slip to: 7th ISPD Congress Secretariat

c/o Stockholm Convention Bureau, P.O. Box 6911, s-102 39 Stockholm, Sweden, Fax +46-8-34 84 41

LEO poletni seminar

KAKO RAZUMETI IN UPORABITI DIAGNOSTICIRANJE IN INTER- VENCije V ZDRAVSTVENI NEGI

junij - september

Amsterdam (izobraževalni center LEO)

ORGANIZATOR: LEO Nursing Management

CILJNA SKUPINA: medicinske sestre v klinični praksi, administraciji in izobraževanju.

TEMA: ICN, z oblikovanjem I.C.N.P. (International Classification for Nursing Practice), in Prva evropska konferenca o diagnosticiranju v zdravstveni negi (1993) sta jasno nakazala potrebo po oblikovanju skupnega jezika za vse medicinske sestre.

Profesionalna zdravstvena nega vključuje samostojno odločanje medicinskih sester, torej oblikovanje diagnoz zdravstvene nege ni več manj pomembna skrb.

Seminarji so organizirani z namenom, da se omogoči izmenjava idej in zagotovijo možnosti za diskusije.

Cilji (iz perspektive procesa zdravstvene nege):

- širiti znanje in informa-

cije o mednarodnem razvoju,

- razviti spretnosti za opisovanje diagnoz v zdravstveni negi,

- pospeševati uporabo diagnoz v zdravstveni negi,

- uporaba diagnoz in intervencij zdravstvene nege v klinični praksi, administraciji in izobraževanju.

PROGRAM: Obdelane bodo naslednje teme:

- proces in ovrednotenje zdravstvene nege,

- mednarodni klasifikacijski sistemi,

- odločanje in ovrednotenje,

- diagnoza zdravstvene nege: simulacija varovanja,

- opisovanje diagnoz zdravstvene nege in intervencij,

- raziskave, zbiranje podatkov in overovitve,

- praktično izvajanje zdravstvene nege,

- kako učiti diagnosticiranje in interveniranje,

- uporaba v praksi.

URADNI JEZIK:

angleščina

TERMINI:

24. teden - 13.-17. junij

25. teden - 20.-24. junij

26. teden - 27. junij - 1. julij

28. teden - 11.-15. julij

35. teden - 5.-9. september

Vsaka skupina bo imela 15-30 članov. Organizator si pridruže pravico do odpovedi skupine, če bo prijavljenih manj kot 15 interesentov.

REGISTRACIJA:

za 24. in 25. teden najkasneje do 15. maja,

za 26. in 28. teden najkasneje do 5. junija,

za 35. teden najkasneje do 15. julija.

Ob prejemu izpolnjene prijavnice bomo potrdili vaše sodelovanje. Poslali vam bomo tudi račun in podroben program tečaja.

KOTIZACIJA: Dfl. 875.-

Kotizacija vključuje: vse delovne ure seminarja, študijski material, pijačo, kosila, organizirane ogleda in sprichevalo.

Podrobnejše informacije so vam na voljo na Zbornici zdravstvene nege.

APPLICATION FORM

Name: _____

First name: _____

Title: _____

Institution: _____

Mailing address: _____

Postal code: _____

City: _____

Country: _____

Tel. work: _____ Tel. private: _____

Fax: _____

First preference: week _____

Second preference: week _____

Preference hotel reservation: ☐ Yes ☐ No

Price indication per night: DFL 45,- (4 pers. room)

DFL 75,- (double room)

DFL 150,- (single room)

Date _____

Signature _____

Or fax this form to: +31 (0) 20 - 625 67 71

address: Leo Nursing Management - Sarphatistraat 41

1018 EW AMSTERDAM - THE NETHERLANDS

prvo obvestilo

IZPOSTAVLJENOST

ZASTRUPITVAM S HRANO IN

VPLIV DODATKOV

12.- 13. junij 1995

Noordwijkerhout, Nizozemska

ORGANIZATOR: WHO Collaborating Centre for Nutrition in TNO Nutrition and Food Research

CILJNA SKUPINA: predstavniki prehrabene industrije, vplivne osebe s področja javnega zdravja, strokovnjaki za prehrano, epidemiologi in toksikologi, ki delajo na področju raziskovanja in jih zanima uporabnost raziskav v praksi.

Maksimalno število udeležencev je 150.

TEMA: Namen konference je omogočiti raziskovalcem in oblikovalcem politike izmenjavo znanja in mnenj o izpostavljenosti zdravja ksenobiotikom (xenobiotics) v hrani in o metodah za ocenitev izpostavljenosti zastrupitvam s hrano in vplivom dodatkov. Toksikološki podatki bodo združeni z informacijami o uživanju hrane in rezultati epidemioloških študij.

PROGRAM: Glavni predavatelji se bodo dotaknili metodologije ocenitve izpostavljenosti zastrupitvam s hrano in vplivom dodatkov v hrani, faktorjev tveganja zdravja in regionalnim razlikam ter implikacijam za oblikovanje politike glede hrane in prehranjevanja. Velik del programa bo na voljo za prosto komunikacijo, v glavnem med delavnicami.

Predlagane teme za delavnice:

- dostopnost in kvaliteta podatkov o kontaminiranih snoveh v hrani,
- ocenitev količine zaužitih dodatkov v hrani,
- ocenitev količine zaužitih strupenih snovi,
- bio-označevalci pri ocenjevanju tveganja,
- uporaba podatkov o uživanju hrane,
- tveganje zdravja ob uživanju hrane, ki vsebuje težke kovine,

- tveganje zdravja zaradi ostankov pesticidov v hrani,
- odnos porabnikov,
- različna izpostavljenost glede na regije na področju Evrope.

URADNI JEZIK: angleščina

AKTIVNA UDELEŽBA: Povzetke pisnih prispevkov ali posterjev pošljite na urad kongresa do 31. decembra 1994. Avtorji bodo obveščeni do februarja 1995.

Podrobnejše informacije o izdelavi prispevkov dobite na Zbornici zdravstvene nege.

REGISTRACIJA: predregistracije ... do 31. decembra 1994

Kasnejše registracije bodo sprejete samo v primeru, če bo še prostor. Samo tisti, ki bodo predregistrirani, bodo prejeli popolne podatke o registraciji in programu.

KOTIZACIJA: Dfl. 650 (približno 325 USD)

Kotizacija vključuje sodelovanje, prigrizek v odmoru, kosilo, večerjo v ponedeljek, hotelsko sobo za eno noč, izvod knjige povzetkov.

Podrobnejše informacije so na voljo na Zbornici zdravstvene nege.

Provisional registration

Surname _____

First name _____

Title _____

Affiliation _____

Address _____

P.O. Box _____

Postal code / City _____

Country _____

Phone Number _____

Fax number _____

Has submitted an abstract yes/no

Type of presentation (check one)

Title abstract

☐ poster

☐ oral presentation

To be mailed to:

Ms. H. Leezer

TNO Nutrition and Food Research

P.O. Box 360

3700 AJ Zeist - Netherlands

May 18 - 20 1995 Brussels Expo

Conference Centre

**EUROPEAN
COLLABORATION
TO IMPROVE
NURSING PRACTICE.
THIS
CONFERENCE IS
PARALLEL ORGANI-
ZED WITH
EXPOMED
95
A HEALTH CARE
EXHIBITION WITH
OVER 300
EXHIBITORS**

**CONFERENCE LANGUAGES
ENGLISH/DEUTCH/FRANCAIS**

Second **EUROPEAN CONFERENCE ON NURSING DIAGNOSES AND INTERVENTIONS**

**L. Regeer
LEO Nursing Management**

Spoštovani kolegi,

Upamo, da se boste lahko udeležili naše druge konference v Bruslju in se nanjo kmalu prijavi, na kateri bo sodelovalo preko 80 udeležencev iz Evrope in ostalih držav. Pošljamo vam prospekt, ki je drugo obvestilo o tem kongresu.

Razen tega bi vas radi prosili za sodelovanje v naslednjih primerih:

- Ali bi lahko, prosim, obvestili tudi ostale kolege in zainteresirane ljudi v vaši državi?
- Poskrbite, prosim, da bodo strokovni časopisi za zdravstveno nego v vaši državi objavili naše drugo obvestilo. Če je mogoče, bi vas prosili za kopijo teh obvestil (pošljite po faksu). Naše obvestilo smo že poslali približno 50 evropskim/ameriškim časopisom.
- Prosimo, če nam lahko po faksu pošljete še kaj naslovov iz vaše države, za katere mislite, da bi jih mi morali imeti, in nam sporočite, koliko izvodov drugega sporočila še potrebujete.

fax: +31 (0)20 625 67 71

+31 (0)70 364 89 30

DRUGA EVROPSKA KONFERENCA O DIAGNOSTICIRANJU IN INTER- VENCIJAH ZDRAVSTVENE NEGE

18. - 20. maj 1995

Bruselj

Uvod

V okviru zdravstvenega varstva je zdravstvena nega profesionalna skupina, ki ima najintenzivnejši stik z varovancem. Veliko registriranih podatkov o varovancu je v procesu zdravstvenega varstva. Medicinske sestre porabijo veliko časa za zbiranje podatkov, dokumentacijo in posredovanje zdravstvene nege. Pri tem je problematično to, da opis varovančevih problemov, izvajanje zdravstvene nege in opis rezultatov ni enoten in standardiziran. Posledice se kažejo v izgubi časa in resnih napakah pri sporazumevanju v klinični praksi. Povzroča pa tudi resne težave pri raziskovanju v zdravstveni negi. To velja tako za evropske kot za neevropske države. Zato je bila ustanovljena v Severni Ameriki Severnoameriška zveza za diagnosticiranje v zdravstveni negi (North American Nursing Diagnoses Association - NANDA), pred kratkim pa še zveza istega značaja - J.A.N.D.A. na Japonskem.

V sklopu Evrope sta bili leta 1993 sproženi dve glavni iniciativi. Nizozemski inštitut LEO Nursing Management in danski inštitut za zdravje in raziskave v zdravstveni negi sta organizirala prvo evropsko konferenco o diagnozah v zdravstveni negi. Namen konference je bil usposobiti vodilne osebe zdravstvene nege, učitelje in raziskovalce iz različnih evropskih držav, da bi delili in izmenjevali informacije o tem problemu. Na konferenci so identificirali in analizirali skupne probleme. Narejen je bil tudi prvi korak v razvoju skupnega evropskega pristopa.

Na tej konferenci, kjer je bil delovni jezik angleščina, je bilo prisotnih več kot 400 udeležencev iz 25 evropskih držav. Istočasno so se zbrali tudi francosko govoreči kolegi (AFEDI - Association Francophone de Diagnostique Infirmiere). Na AFEDI konferenci je bilo prisotnih več kot 500 medicinskih sester. Organizatorji obeh iniciativ so povabili Centre for Caremanagers and Nursing Science pri Katoliški univerzi v Luevenu, da organizira drugo Evropsko konferenco o diagnozah in posredovanju v zdravstveni negi. Poudarek je bil na tem, da se vključijo tudi nemško govoreči kolegi... Zato na drugi konferenci pričakujemo več kot 1000 udeležencev iz najmanj 25 evropskih držav. Delovni jeziki bodo angleščina, francoščina in nemščina, omogočeno bo simultano prevajanje. V manjšem obsegu bodo zagotovljeni tudi prevodi v nizozemščino in danščino.

Ta konferenca bo enkratna priložnost za vse medicinske sestre in vse ki sodelujejo pri oblikovanju odločitev in politike v zdravstveni negi in zdravstvenem varstvu, da spoznajo dejanske razvojne strategije na področju diagnosticiranja in posredovanja zdravstvene nege. Posebna pozornost bo namenjena klinični praksi, vodenju, izobraževanju in tudi znanstvenemu izobraževanju. Konferenca prav tako ponuja priložnost za srečanje z evropskimi kolegi ali za razširjanje oziroma okrepitev obstoječih odnosov. Med konferenco bo sprožena iniciativa za ustanovitev Zveze za skupne evropske diagnoze, posredovanja in rezultate v sklopu zdravstvene nege (Association for Common European Nursing Diagnoses, Interventions and Outcomes - ACENDIO).

Splošne informacije

JEZIK:

Vse plenarne predstavitve in večina ostalih predstavitev in diskusij bo prevedenih v tri uradne delovne jezike konference: angleščino, nemščino in francoščino.

DATUM:

18. 19. in 20. maj 1995

Vzporedno bo organiziran EXPOMED 95 (17. - 20. maj 1995)

Kraj: EZPO Center, Place de Belgique, B 1020 Brussels

URNIK REGISTRACIJE:

17. maj 1995 16.00-20.00

18. maj 1995 08.00-12.00

19. maj 1995 08.00-12.00

20. maj 1995 08.00-12.00

REGISTRACIJA:

fax: +31 (0)20 625 67 71 ali +31 (0)70 364 89 30

pošta: LEO Nursing Management

Sarphatistraat 41

1018 EW AMSTERDAM, HOLLAND

VPISNINA:

zgodnji vpis

1. za celotno konferenco dfl 700,-/BFR 14.000,-

2. trije udeleženci na eni prijavnici dfl 1900,-/ BFR 38.000,-

3. vstopnina za en dan *dfl 275,-/BFR 5.900,-

kasnejši vpis

4. za celotno konferenco dfl 800,-/BFR 16.000,-

5. vstopnina za en dan *dfl 295,-/BFR 5.900,-

6. za tiste, ki so bili udeleženci že 93 v Kopenhagenu, dfl 625,-/BFR 2.500,-

7. študentje dfl 600,-/BFR 12.000,- (priložite veljavno kopijo vaše študentske izkaznice)

* 1. dan - klinična praksa

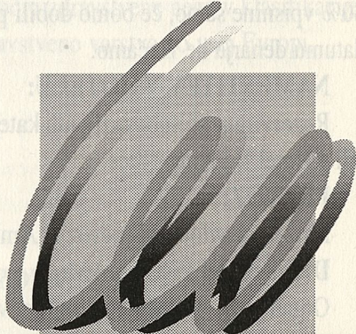
2. dan - vodenje in izobraževanje

3. dan - raziskovanje

Vpisnina vključuje prost vstop na konferenco in razstavo EXPOMED 95 z vstopnico, ki bo izdana na vaše ime, simultane prevode in material. V bližini je veliko restavracij in lokalov s hrano in pijačo, ki pa si ju boste morali plačati sami.

PLAČILO:

Registracija bo dokončna, ko bomo prejeli vaše plačilo, in sicer v mejah določenega roka. Vaša prijavnica velja tudi kot račun. Prosimo, priskrbite si svojo kopijo.

**VERPLEEGKUNDIG
MANAGEMENT**

SREČANJA V TUJINI

ROK:

Zgodnji vpis: do 1. decembra 1994

Kasnejši vpis: do 15. aprila 1995

POTRDIITEV:

Po prejetju vaše prijavnice in plačila vam bomo poslali potrdilo, vstopnico na vaše osebno ime in ostale podrobnosti (30. september 1994 - 1. maj 1995).

Potrdilo služi kot dokaz za plačilo. Če bi se prijavilo preveč udeležencev, vas bomo takoj obvestili.

ODPOVED:

Če se konference ne morete udeležiti, lahko to stori nadomestni delegat. Odpoved bomo sprejeli in vrnili 80% vpisnine samo, če bomo dobili pisno obvestilo (naslov v Amsterdamu) pred 1. decembrom 1994. Po tem datumu denarja ne vračamo.

NAMESTITEV V HOTELU:

Rezervirane so sobe različnih kategorij. Izberite željeno opcijo na prijavnici, podrobnosti boste kasneje urejali s Hotel Booking office.

PREVOZ:

Možen je avtobusni prevoz iz Amsterdama, Frankfurt, Pariza v Brusel in nazaj.

DRUŽABNI PROGRAM:

Organiziran bo sočasen program v času konference in tudi pred konferenco - v sredo, 17. maja, o čemer vas bomo obvestili kasneje.

SPREMEMBE PROGRAMA:

Organizatorji konference si pridržujejo vse pravice do spremembe programa brez vnaprejšnjega obvestila.

INFORMACIJE:

Za informacije v zvezi z vpisom, komercialnimi zadevami in koordinacijo te konference se obrnite na naslov, ki je bil že omenjen pod naslovom.

REGISTRACIJA: (telefon +31 (0)20 624 45 05).

Za informacije v zvezi s strokovnimi temami v programu konference pa se obrnite na:

Institute of Health Care Management Nursing Science

School of Public Health

Faculty of Medicine

K. U. Lueven,

kapucinenvoer 35

B 3000 LUEVEN, BELGIUM

fax: +32 163 369 70

Zveza za skupne evropske diagnoze, posredovanja in rezultate v sklopu zdravstvene nege (Association for Common European Nursing Diagnoses, Interventions and Outcomes - ACENDIO)

POSŁANSTVO:

Delovati kot središčna točka za razvoj in pospeševanje skupnega evropskega jezika za opis in klasifikacijo zdravstvene nege (diagnoz, posredovanj in rezultatov).

CILJI:

Identificirati termine in kategorije, ki se uporabljajo za ključne koncepte, zadeve in aktivnosti zdravstvene nege za celo Evropo.

Razviti konceptualni okvir in skupen jezik za izražanje teh konceptov v obliki diagnoz, posredovanj in rezultatov.

Potrditi in standardizirati prevode diagnoz, posredovanj in rezultatov v glavne evropske jezike.

Sodelovati z nacionalnimi, evropskimi in mednarodnimi organizacijami, da bi tako zagotovili usklajenost evropskih diagnoz, posredovanj in rezultatov na področju zdravstvene nege s tistimi, ki so jih razvili v ostalih državah.

Pospeševati vključevanje diagnoz, posredovanj in rezultatov na področju zdravstvene nege v klasifikacije, informacijske sisteme in baze podatkov, ki se nanašajo na zdravje in zdravstveno varstvo po vsej Evropi.

PROGRAM

Četrtek, 18. maj:

DIAGNOZE IN POSREDOVANJE NA PODROČJU ZDRAVSTVENE NEGE V KLINIČNI PRAKSI

- 10.15-11.00** Predsednik: prof. dr. G. Evers R.N. (registered nurse) (Velika Britanija)
dobrodošlica
mag. A. Simoens Desmet R.N., Ministrstvo za zdravstvo, Zvezna vlada (Belgija)
prof. dr. G. Mannaerts - uradna otvoritev - Dekan na School of Medicine, Catholic University Lueven
- 11.00-11.30** prof. dr. J. Clark R.N. (Velika Britanija)
Skupno jedro zdravstvene nege: Evropsko sodelovanje za razoj diagnoz, posredovanj in rezultatov.
- 11.30-12.00** mag. H. Steppe R.N. (Nemčija)
Diagnoze, posredovanja in rezultati: priložnosti in izzivi
- 12.00-12.30** mag. C. Boisvert R.n. (Francija)
Skupni koncept, drugačne besede: problem prevajanja
- 12.30-14.00** Kosilo
- 14.00-15.00** Sočasna zasedanja + predstavitve posterjev. Klinična praksa
- 15.00-15.30** Odmor (čaj) + predstavitve posterjev
- 15.30-16.30** Sočasna zasedanja + predstavitve posterjev. Klinična praksa
Predsednik: dr. M. Šlajmer Japelj R.N. (Slovenija)
- 16.45-17.30** prof. dr. A. Norberg R.N.
Argumentiranje diagnoze v praksi zdravstvene nege
- 19.00-22.00** družabni večer

SREČANJA V TUJINI

Petek, 19. maj:

DIAGNOZE IN POSREDOVANJA NA PODROČJU ZDRAVSTVENE NEGE V VODENJU IN IZOBRAŽEVANJU

- Predsednik: mag. H. Hofmann R.N. (Nemčija)
- 09.00-10.30** dr. Y. Moores R.N. (Velika Britanija): Uporabnost podatkov zdravstvene nege v zdravstvu v Veliki Britaniji
R. Magnon R.N. (Francija): Diagnoza v zdravstveni negi: sredstvo vodenja
- 10.30-11.00** Odmor (kava)
- 11.00-12.30** Sočasna zasedanja + predstavitev posterjev. Vodenje
- 12.30-14.00** Kosilo
- 14.00-15.30** Sočasna zasedanja - predstavitve posterjev. Izobraževanje
- 15.30-16.00** Odmor (čaj)
- Predsednik: dr. V. Axelsson R.N.
- 16.00-16.45** prof. dr. H. Huyer Abu Saad R.N. (Nizozemska): Problemsko usmerjeno izobraževanje: metoda za izboljšanje diagnostične spretnosti
- 16.45-18.00** mag. R. Mortensen R.N. (Danska): Uradni začetek ACENDIO
- 19.30-22.30** Slavnostna večerja

Sobota, 20. maj:

DIAGNOZE, POSREDOVANJA IN REZULTATI V ZDRAVSTVENI NEGI - RAZISKOVANJE

- Predsednik: R. Zanotti R.N. (Italija)
- 09.00-10.30** mag. R. Mortensen (Danska), prof. dr. G. Evers R.N. (Belgija), M. Chagnon R.N. (Can): Evropska dimenzija v raziskovanju diagnoz, posredovanj in rezultatov v zdravstveni negi
Uporabnost Belgijskega N.M.DATA niza: potencial za epidemiološke raziskave
Razvoj standardov za rezultate in raziskovanje
- 10.30-11.00** Odmor (kava)
- 11.00-12.30** Sočasna zasedanja + predstavitve posterjev. Raziskovanje
- 12.30-14.00** Kosilo
- 14.00-15.00** Sočasna zasedanja + predstavitve posterjev. Raziskovanje
- 15.00-15.30** Odmor (čaj)
- Predsednik: prof. dr. J. Clark R.N. (Velika Britanija)
- 15.30-16.15** predavatelj bo določen kasneje
Raziskovanje diagnoz, posredovanja in rezultatov v zdravstveni negi
- 16.15-16.40** prof. dr. J. Clift R.N. (Nemčija): Povzetek konference
- 16.40-17.00** Oznaitve tretje Evropske konference

SREČANJA V TUJINI

SECOND EUROPEAN CONFERENCE ON NURSING DIAGNOSES AND INTERVENTIONS

Registration Form / invoice (make your own copy)

Please complete in CAPITALS and mail or fax to:
LEO Nursing Management, Sarphatistraat 41, 1018 EW AMSTERDAM, HOLLAND, fax: +31 (0)20 625 67 71, or: +31 (0)70 364 89 30

Inscription dans le cadre de la formation continue (n° formateur 82.74.00.35.74):
ISIS, Immeuble "Le Président", 12, boulevard de la Corniche, B.P. 30, 74201 THONON LES BAINS CEDEX, FRANCE, Fax: 50-70-62-94, tel: 50-70-42-34

Identification

Title:	Mr/Mrs		
Name 1:	First name:		
Organisation Position:			
Address:			
Postcode / ZIP -Country:			
Telephone-Fax:			
Other participants:			
Title:	Name:	M/F	Position:
2			
3			
Transfer and state:			
Name 1	Invoicenummer 102850	№ 601863	
Fee choice 1/2/3/4/5/6/7	Total fee	Day 1/2 or 3	

Proceedings Conference Brussels in English language
Approximately price dfl 70,- Reservation yes/no

Dinner May 19 (on your own)
I will participate: yes/no (± dfl 75,-)
Transport reservation from ☐ Amsterdam ☐ Paris ☐ Frankfurt

Hotel reservations: I prefer Hotel reservations: yes/no
Price indication per night:
Single: ☐ dfl 120,- ☐ dfl 200,- ☐ dfl 150,- ☐ Executive room
Double: (registration 2 persons only) ☐ dfl 80,- ☐ dfl 125,-

Method of payment of the conference fee
☐ Cheque made payable to LEO Nursing Management
☐ Bank transfer in dfl to LEO N.M., 41.01.62.833
ABN/AMRO, Amsterdam (NL)
☐ Bank transfer in BFR to LEO N.M., 407-6065039-06
Kredietbank, Antwerpen(B)

Signature Name 1

Nursing94

VAKMAGAZINE VOOR VERPLEEGKUNDIGEN

ALGEMENE INFORMATIE

De Conference Fee (zie Engelstalige tekst) omvat entree met persoonlijke toegangskaart, toegang tot EXPOSED, simultane vertaling en een Conferentie documentatiemap. Er zijn veel restaurants en koffie-shops in en bij het conferentie centrum, om iets te eten en te drinken op eigen kosten.

Betalen

Betaling geschiedt vooraf, zoals aangegeven op het registratieformulier. Registratie is definitief na ontvangst van uw CHARGEFREE betaling vóór de deadlines. Uw registratieformulier is tevens uw factuur. Maak uw eigen kopie.

Bevestiging

Na ontvangst van uw registratie-formulier en uw betaling, sturen wij u tussen 30 september 1994 en 1 mei 1995 een bevestiging, uw persoonlijke toegangskaart en verdere bijzonderheden.

Registratie gaat in volgorde van ontvangst van betaling, in het geval van overboeking van de conferentie informeren wij u onmiddellijk.

Annuleren

indien u bent verhinderd, kunt u zich door een ander (met uw persoonlijke toegangskaart) laten vervangen. Annulering wordt geaccepteerd als de conferentie-organisatie in Amsterdam voor 1 december 1994 een geschreven verklaring van u heeft ontvangen.

U krijgt dan 80% van de Conference Fee terugstort op uw rekening. Na 1 december '94 is terugstorting niet meer mogelijk.

Hotel accommodatie

Wij hebben kamers geboekt in verschillende prijsklassen. Na opgave van uw voorkeuren wordt u hiervan in kennis gesteld.

keur ontvangt u van Hotel Booking bureau de booking details.
Programma wijzingen

De conferentie-organisator behoudt zich het recht voor wijzingen aan te brengen in het programma.

Vervoer

Er zijn mogelijkheden om per touringcar Brussel v.v. te reizen, aankomst 17 mei en vertrek 20 mei 's avonds.
Amsterdam - Brussel v.v. dfl 75,-

Informatie

Voor informatie m.b.t. de registratie, commerciële zaken en coördinatie van deze conferentie kunt u bellen naar: LEO Verpleegkundig Management. Voor informatie m.b.t. de inhoud van het conferentie programma kunt u contact opnemen met: K.U. Leuven.

Association for Common European Nursing Diagnosis Interventions and Outcomes (ACENDIO)

Mission:

To act as a focus for the development and promotion of a European common language for the description and classification of nursing, expressed as nursing diagnoses, interventions and outcomes.

Objectives:

To identify the terms and categories which are used to describe the core concepts, concerns and activities of nursing across Europe.
To develop a conceptual framework and common language for expressing these concepts as nursing diagnoses, interventions and outcomes.
To validate and standardise the translation of nursing diagnoses, interventions and outcomes across the major European languages.
To collaborate with national, European and international organisations to ensure compatibility of the European nursing diagnoses, interventions and outcomes with those developed in other countries.
To promote the inclusion of nursing diagnoses, interventions and outcomes into the classifications, information systems and databases relevant to health and healthcare throughout Europe.

- OVER 80 EUROPEAN PRESENTERS
REGISTER NOW!

DEADLINES
EARLY FEE: 1 DECEMBER 1994
LATE FEE: 15 APRIL 1995 -

SREČANJA V TUJINI

Prvo obvestilo o mednarodnem kongresu: "ŽENSKÉ, DELO, ZDRAVJE"

18.-20. april 1996

Barcelona

ORGANIZATOR: nevladna znanstvena organizacija CAPS (Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris), ki z multidisciplinarnim pristopom prispeva k raziskovanju zdravstvenih problemov.

TEMA: "Uživanje zdravja, prikazati razliko"

Namen kongresa je pregledati in posodobiti raziskave na področju zdravja žensk, ki so bile do sedaj zane-marjene, in sicer tako, da je večina do sedaj izvedenih študij temeljila na androcentričnem kriteriju, ki ne upošteva ločeno faktorja bolezni pri ženskah.

Drugi namen kongresa je oceniti:

1. razlike v delovnih razmerah žensk,
2. razlike v zdravju in bolezni žensk,
3. posledice stresa za ženske (psihološke in biološke),
4. skleniti sporazume v obliki Soglasnega dokumenta (Consensus Document) za pospeševanje pozitivnih prioritetnih akcij za spreminjanje zakonodaje in socialnega okolja in izvajanje specifičnih raziskav.

PROGRAM: Predlogi za predmetna področja:

- Prikazati neenako distribucijo delovne obremenitve: spolne razlike v življenjskih razmerah in odgovornosti na delovnem mestu: faktorji, ki vplivajo na zdravje in stres.
- Prikazati faktorja zdravja in bolezni glede na spol: fizični, kemični in biološki faktorji tveganja in razlike glede na spol.
- Prikazati različne posledice stresa: vplivi psihosocialnega okolja na zdravje žensk. Delovne razmere.
- Nevidna preobremenjenost z reproduktivnim delom: vplivi na žensko reproduktivno zdravje.
- Pristranski pogled: spolna pristranskost pri raziskovalni metodologiji in ocenitvi ter obravnavanju ženskega zdravja.

Pozitivne prioritetne akcije:

- Zakonodaja: zagotavljati in ščititi.
- Vzpostavitev osebnega okolja.
- Viri za izboljšanje zdravja.

NAMENJEN JE: strokovnemu osebju s področja medicine, zdravstvenim delavcem, sociologom, antropologom, psihologom, psihiatrom, novinarjem, ekonomistom, pravnikom in sindikalistom.

URADNI JEZIKI: katalonščina, angleščina in španščina.

AKTIVNA UDELEŽBA: sodelujete lahko z izdelanimi plakati ali pisnimi prispevki. Informacije o izdelavi in obliki dobite na Zbornici zdravstvene nege. Rok prijave za aktivno udeležbo je 15. oktober 1995.

REGISTRACIJA: najkasneje do 15. februarja 1996

KOTIZACIJA: pred 15. oktobrom 1995 - Pst. 30.000, po 15. oktobru 1995 - Pst. 36.000

ODPOVED: pisna odpoved je možna do 15. februarja 1996 (25% bodo zadržali za administrativne stroške).

SREČANJA V TUJINI

Viure amb salut, fent visibles les diferències.
Enjoying health, making the differences visible.
Vivir con salud, haciendo visibles las diferencias.

REGISTRATION FORM

Please print and use one form per participant.

☐ Prof. ☐ Dr.	☐ Mr ☐ Ms	First name	Surname
Profession/Post		Organization	
☐ Organization ☐ Home	Address		
Postal Code	City	Country	
Telephone	Fax	Telex	
Registration fee See Notes 1 and 2		☐ Before 15 oct. 1995 Pts. 30,000	☐ After 15 oct. 1995 Pts. 36,000
Hotel deposit. Please note: if Suport Serveis is to handle the reservation, the booking must be accompanied by a deposit.		☐ Pts. 6,000.	Pts.
Please reserve rooms as indicated (1996 prices, incl. Continental breakfast, service charge and VAT).			Pts.
Category ★★ ★	☐ Double room Pts. 17,000	☐ Single room Pts. 15,000	
Category ★ ★	☐ Double room Pts. 12,800	☐ Single room Pts. 10,800	
Category ★ ★	☐ Double room Pts. 10,800	☐ Single room Pts. 8,500	
Day of arrival	Hour	Day of departure	
☐ I enclose photocopy of the bank transfer order crediting the Caixa de Pensions, Barcelona, Spain - account nr 2100-0781-2000 809/49 to the name of Suport Serveis / DSQ 96			
☐ I enclose cheque nr		to the name of Suport Serveis	to the amount of Pts.
☐ Charge my creditcard	☐ Visa	N°	Expiry Date
☐ Mastercard	☐ Eurocard		

Signature of c/c holder

Note 1: Inscription will only be accepted on receipt of payment. **Note 2:** Cancellations should be communicated in writing before 15th February 1996, in which case the fees paid will be reimbursed, with a 25% deduction to cover administrative costs.

Date

Signature of Congress Delegate

Please send this form with enough time to have it arrive before February 15, 1996 to:
 SUPORT SERVEIS / DSQ 96 - Paris, 150 - E 08036 Barcelona - Spain
 Tel. (X 34 3) 322 65 54 - Fax (X 34 3) 410 97 42

DONA SALUT I
 QUALITAT DE VIDA
 OPS

SREČANJA V TUJINI

24. KONFERENCA EVROPSKEGA ZDRUŽENJA MEDICINSKIH SESTER ZA PODROČJE DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE (EDTNA) IN EVROPSKE ZVEZE ZA PODROČJE NEFROLOGIJE (ERCA)

11.-14. junij 1995

Atene, Grčija

ORGANIZACIJA:

Konferenca bo potekala na stadiumu Miru in priateljstva in se bo povezovala z 32. kongresom EDTA/ERA. Stadium je lahko dostopen z vseh hotelov, v katerih bodo stanovali delegati in izpolnjuje pogoje za nemoten potek konference. Velikdel prostora bo namenjen tudi komercialnim razstavam.

TEMA:

najnovejši dosežki s področja nefrologije, hemodialize, CAPD in transplantacije.

KULTURNI DOGODKI:

Organizacija konference bo dopuščala dovolj časa za ogled romantičnega starega dela mesta Plake ob vznožju Akropole ali, na primer, za križarjenje po zalivu Saronic in obisk kakega od egejskih otokov. Vreme v tem času je običajno sončno, temperature se gibljejo med 20-30°C. Čas lahko izkoristite za obisk kulturnih znamenitosti, ki predstavljajo več kot 3.000 let staro grško in bizantinsko kulturo. V času konference bo potekal Festival, kjer lahko uživate v predstavah starodavnega gledališča.

SREČANJA V TUJINI

DRUGA MEDNARODNA KONFERENCA O PREDPISIH IN PRAVILIH NA PODROČJU ZDRAVSTVENE NEGE IN BABNIŠTVA "REGULATIVI STROKE - VKLJUČITEV DRUŽBE"

5.-6. JUNIJ 1995

Cavendish Conference Centre, LONDON, Anglija

ORGANIZATOR:

UKCC - United Kingdom central Council for Nursing, Midwifery and Health Visiting

TEMA:

razvoj na področju oblikovanja predpisov in pravil (regulacije) na področju zdravstvene nege in babništva, ki je hkrati priložnost za aktivno sodelovanje. Konferenca je edinstvena prilika za vse posameznike, ki se ukvarjajo z regulativi na področju zdravstvene nege in babništva, da izmenjajo izkušnje in se drug od drugega kaj naučijo. Namenjena je tudi vsem, ki jih oblikovanje regulativov in standardov zanima in bi radi navezali stike.

PROGRAM:

- obseg strokovne prakse,
- registracija in javna varnost,
- izobraževanje za prakso.

OBLIKE DELA:

- predavanja,
- delavnice
- feedback,
- diskusije.

KOTIZACIJA:

prijavnina bo kolikor bo to mogoče nizka; predvidevajo, da ne bo višja od 3000 Pounds Sterling (vključno z akomodacijo) za oba dneva.

Vse podrobnejše informacije bomo poslali v začetku 1995.

*United Kingdom Central Council
for Nursing, Midwifery and Health Visiting
Invitation to the Second International Standing Conference
on the Regulation of Nursing and Midwifery 5 and 6 June 1995*

I will/will not be able to attend the Second International Standing Conference on the Regulation of Nursing and Midwifery

Name _____

Name of your organisation _____

Address _____

Will you require assistance with arrangements for accommodation?

Comments _____

Petra KERSNIČ

Zdravstvena nega včeraj VI.

**Tudi včeraj so gradili
za danes!**

**Predzadnje poglavje iz *Pravilnika o
pravicah in dolžnostih zdravstvenega
osebja v bolnicah* iz leta 1960:**

21. člen

**“GLAVNI MEDICINSKI TEHNIK (MEDI-
CINSKA SESTRA) ODDELKA ima zlasti tele
pravice in dolžnosti:**

1. skrbi za nego bolnikov in uvaža za to enotne metode dela in jih stalno izpopolnjuje;
2. obišče praviloma vsak dan vse bolnike, sprejema njihove pripombe in izdaja potrebne ukrepe;
3. skrbi za red in čistočo na oddelku in nadzira osebni higieno bolnikov in osebja, ki dela pri bolnikih;
4. prisostvuje viziti predstojnika oddelka in skrbi za izvedbo njegovih navodil;
5. poroča vsak dan predstojniku oddelka o zadevah iz svojega delovnega področja;
6. nadzira, ali in kako se izvršujejo odredbe zdravnikov;
7. opravlja socialno službo, če bolnica nima posebnega socialnega delavca;
8. nadzira razdeljevanje hrane na oddelku in sodeluje pri sestavi jedilnikov;
9. sprejema dnevna poročila medicinskih tehnikov (medicinskih sester) delovnih enot;
10. sklicuje, potem ko poprej obvesti predstojnika oddelka in glavnega medicinskega tehnika (medicinsko sestro) bolnice, sestanke osebja in obravnava z njim vprašanja, ki se tičejoboljšanja nege, higiene, delovne discipline, strokovne izpopolnitve, delovnih metod, odnosov do bolnikov, razporeda letnih dopustov in podobno iz svojega delovnega področja;
11. skrbi za predpisane zdravstvene preglede osebja v oddelku;
12. neposredno nadzira delo srednjega in nižjega zdravstvenega osebja in skrbi za njegovo disciplino;
13. daje predstojniku podatke glede ocene osebja, ki ima opravka z nego bolnikov;
14. skrbi, da je oddelek založen z vsemi sredstvi, potrebnimi za nego bolnika, in predlaga dopolnitev teh sredstev, nadzira, kako se vzdržuje instrumentarij in aparatura;
15. pomaga pri izvajanju praktičnega pouka učencev zdravstvenih šol ter daje vodstvu šol potrebne podatke in poročila;
16. Odgovoren je za izvajanje hišnega reda in discipline.

Glavni medicinski tehnik (medicinska sestra) oddelka mora neposredno opravljati tudi nego bolnikov, kadar je to potrebno.”

OBVESTILO

Od 18. do 20. maja 1995 bo v Bruslju potekala druga evropska konferenca o Negovalni diagnozi. Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Maribor je pripravljeno organizirati prevoz in bivanje v Bruslju.

Odhod predvidevamo 17. maja 1995 z letališča Brnik ter vrnitev 21. maja 1995.

Pri udeležbi najmanj 20 oseb je cena prevoza z avtobusom na letališče in z letališča, letalska taksa, letalski prevoz in bivanje v hotelu s polpenzionom 950 DEM.

Doplačilo za enoposteljno sobo je 150 DEM.

Če bodo vspostavljene čarterske linije z Brusljem, bo cena še nekoliko nižja. O tem vas bomo obvestili v naslednji številki Utripa.

Prijave sprejema Milica Lahe v Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, telefon 062 227-111, int. 264, vsak dan med 7 in 7.30 uro.

MODA NA DELOVNEM MESTU

Izdelujemo in prodajamo

uniforme za medicinsko osebje

Mika d.o.o.

Kolodvorska 3, 64000 Kranj

tel.: 064/213 211

tel./fax: 064/222 685

•
bolniško perilo

•
operacijsko perilo

•
posteljno perilo

Ana **PODHOSTNIK**

ZAHVALA

V času velikih sprememb v naši mladi državi in še posebej v našem mestu nas je prijetno presenetil eden od prodajalcev (distributerjev) negovalnega materiala v Mariboru. Zakonca DRUKS, lastnika STOMACENTRA v Mlinski ulici, ki s celovito ponudbo oskrbujeta ljudi s stomo (ne samo material, temveč tudi z nasveti in toplo besedo), sta naši organizacijski enoti Patronažno varstvo Zdravstvenega doma Maribor, podarila grafoskop.

To avdiovizualno sredstvo je dobrodošel učni pripomoček pri našem rednem strokovnem izpopolnjevanju in podajanju našega znanja drugim slušateljem. Za izkazano dejanje se zakoncema DRUKS in STOMACENTRU v Mariboru iskreno zahvaljujemo!

Sestri Ljubici

iz Zdravstvenega doma Fužine
se zahvaljujem
za toplino in prijaznost.

Nina Kaiser

Petra KERSNIČ

Olje Cvetke Maček

Cvetka Maček - avtorica naslovne slike je medicinska sestra, ki dela kot glavna medicinska sestra na Ortopedski kliniki Kliničnega centra v Ljubljani.

O sebi nerada govori, o njej pa zato veliko povedo njene slike, ki jih ustvarja kot amater in samouk slikarstva.

Svojo pot ustvarjanja si je po notranjem instinktu izbrala sama že v rani mladosti. Njeno ustvarjanje in beleženje lepote narave je tesno povezano z njenim življenjem, ki je bilo obsijano s soncem in imelo tudi senčne dni.

Čas sprostitve po delu ob bolniških posteljah bolnikov na Ortopedski kliniki, kjer je bila dolgo vrsto let oddelčna medicinska sestra in jo poznajo mnogi bolniki širom Slovenije kakor tudi izven njenih meja, je posvečala slikanju.

Vtise iz narave, posebno prizore barvnih kompozicij cvetja in podobe mestnega jedra Ljubljane, je oplojene z svojim naravnim videnjem prenašala na platno

vsakič, ko je našla dovolj notranjega miru in sile. Njene slike cvetja so kot večno sveži šopki iz katerih veje univerzalna lepota narave in v njej mogočnost barv, ki jih narava skozi vse leto ponuja.

Za platno sede najraje in največkrat takrat, ko zbere dovolj notranje moči in ko ima pred seboj osebo, ki ji bo namenila svojo stvaritev.

Udeležila se je dveh skupinskih razstav in s tem opozorila nase.

Cveti Maček želimo veliko ustvarjalne energije in umetniških užitkov.

Liegelind®

Zaščitna tkanina "L-64"

LIEGELIND

zaščita ležišč in blazin

*L-64 je 100% bombažna tkanina,
ki ne propuša:

urina, blata, krvi, olja....
bakterij, mikrobov, gljivic

*L-64 je prijetno topla, mehka,
pralna pri 95°C, oz. se kemično čisti,
prenese 500 pranj

*medicinsko neoporečna

/jamči SANITIZED org./

in biološko razgradljiva,

sedaj ekskluzivno pri

TRADEMERCE®

tel. 061/1253 313

1254 096

212 335

fax. 061/211 561

TRADEMERCE d. o. o.

61111 LJUBLJANA

CESTA 27. APRILA 13

SLOVENIJA

Ena izmed vodilnih svetovnih farmacevtskih

tovarn, ima predstavništvo tudi pri nas.

Na voljo so preparati za zdravljenje:

**ASTME
VENTOLIN®**
(salbutamol)

SEREVENT®
(salmeterol)

BECOTIDE®
(beklometazon
dipropionat)

BECLOFORTE®
(beklometazon
dipropionat)

FLIXOTIDE®
(flutikazon
propionat)

**RINITISA
BECONASE®**
(beklometazon
dipropionat)

FLIXONASE®
(flutikazon
propionat)

**INFEKCIJ
ZINNAT®**
(cefuroksim
aksetil)

ZINACEF®
(cefuroksim)
FORTUM®
(ceftazidim)

**DERMATOZ
CUTIVATE®**
(flutikazon
propionat)

**napadov MIGRENE
z avro ali brez ter
GLAVOBOLA v rafalnih
IMIGRAN®**
(sumatriptan)

Za preprečevanje BRUHANJA in SLABOSTI
pri kemoterapiji, radioterapiji in po kirurških posegih

ZOFRAN®
(ondansetron)

Glaxo

Export Limited

Predstavništvo v Ljubljani, Cesta v Mestni log 55, P.P. 17,
61115 Ljubljana, tel.: 061/12-31-070, fax: 061/12-32-597

O R B I S / design: DEBELAK

Z A Š Č I T A Z ANTIOKSIDANTI

DIETETIKA d.o.o.
Irgovske storitve

PERSONAL RADICAL SHIELD™

je pripravek, bogat z antioksidanti ter drugimi, za zdravo in vitalno življenje nujno potrebnimi hranili. V vsaki kapsli je 24 esencialnih hranil, vključno z vitamini, minerali in aminskimi kislinami. Z rednim jemanjem varujemo telo pred škodljivimi vplivi prostih radikalov, si izboljšamo splošno počutje in obnovimo življensko energijo. Telesu s tem zagotovimo snovi v količinah, ki jih je težko dobiti celo s skrbno načrtovano, uravnoteženo prehrano.

DUAL C - 600™

je znanstveno domišljen pripravek, ki vsebuje v vodi in v maščobah topni vitamin C. Tako ga telo lahko vskladišči in izkoristi v kar največji možni meri. DUAL C - 600™ je izjemen v tem, da vsebuje namesto askorbinske kisline (klasična oblika vitamina C), vodotopen kalcijev askorbat, ki ne povečuje kislosti v želodcu.

BETAMAX CAROTENE™

je varen, netoksičen vir vitamina A, telo ga pretvori le v količinah, ki jih potrebuje. Dokazano je, da ščiti telo pred škodljivimi vplivi sončnih žarkov in cigaretne dima. Zavira nastanek kožnega raka, upočasnjuje staranje kože, izboljša njen izgled in omogoča, da hitreje porjavimo. BETAMAX CAROTENE™ z dodatnimi antioksidanti vsebuje vodotopno obliko beta karotena, ki ga organizem z lahkoto absorbira, tudi če ste na intenzivni nizkomaščobni dieti.

VITAMIN E™

kapsula oziroma prašek vsebuje vodotopno obliko vitamina E. Vitamin E je močan antioksidant, ki krepi imunski sistem, ščiti telo pred boleznimi ožilja in srca, ščiti pljuča pred ozonom v smogu in izboljša izgled kože. Ne vsebuje nobenih preostalih sestavin, ki se nahajajo v naravnih oblikah vitamina E, in ki lahko pri nekaterih ljudeh povzročijo alergične reakcije.

Pripravke je odobril Inštitut za varovanje zdravja RS.

Ekskluzivni uvoznik in zastopnik za Slovenijo:
DIETETIKA d.o.o., Mestni trg 8, Ljubljana
naročila in informacije po tel.: 061/12 64 205

Pooblaščen veletrgovec: KEMOFARMACIJA, p.o.,
tel.: 061/12 32 145

Pripravke dobite v vseh bolj založenih lekarnah in zeliščnih lekarnah v Sloveniji.

FUNKCIONALNO - VARNO - ZANESLJIVO - HITRO

reševalna vozila opremljena v MEDICOP-u

Medicop Vam predstavlja program reševalnih vozil
na osnovi podvozij VW, Peugeot in Chrysler.

Obrtna ulica 43, 69000 Murska Sobota, p.p. 161
tel.: 069/ 31-725, 31-726, 31-203

Včasih zadošča že nasvet

Univerzitetna knjižnica Maribor

S

P 2289/3, 1995

199501519, 1

COBISS

kapljice

Za odmašene in srečne nosove

Operil[®], Operil[®] P

lokalni rinolitik za odrasle in otroke

SESTAVA: V kapljicah Operil je po 0,5 mg oksimetazolinijevega klorida v 1 ml raztopine (0,05%). V kapljicah Operil P je po 0,25 mg oksimetazolinijevega klorida v 1 ml raztopine (0,025%). **DELOVANJE:** Oksimetazolin je simpatikomimetik, ki se uporablja kot nazalni dekongestiv. Zaradi skrčenja arteriol zmanjšuje nabreklost nosne sluznice in sekrecijo. Lažša dihanje skozi nos in blaži spremljajoče znake nahoda. Delovati začne že po 15 minutah, njegov učinek traja 6 do 8 ur. **INDIKACIJE:** Akutni nahod pri prehladu, vnetje obnosnih votlin, katar evstahijeve cevi, seneni nahod in nahod zaradi drugih alergij zgornjih dihalnih poti. **KONTRAINDIKACIJE:** Znana preobčutljivost za oksimetazolinijev klorid, suho vnetje nosne sluznice. **PREVIDNOSTNI UKREPI:** Zdravila naj ne uporabljajo nosečnice, bolniki s kronično srčno insuficienco, hipertenzijo, hipertireozo in sladkorno boleznijo, prav tako ne otroci do prvega leta starosti. **STRANSKI UČINKI:** V predpisanih dozah bolniki Operil in Operil P dobro prenašajo. Včasih se prehodno lahko pojavijo suhost in pekoč občutek v nosu, suha usta in žrelo, kihanje. Zelo redko se lahko pojavijo sistemski simpatomimetski stranski učinki kot hipertenzija, živčnost, slabost, vrtoglavica, glavobol, nespečnost, palpitacija. Pri predolgi uporabi zdravila se lahko pojavi reaktivna hiperemija nosne sluznice. **DOZIRANJE IN UPORABA:** Odrasli in šolski otroci: 1 do 2 kapljici Operila kanemo v vsako nosnico dvakrat do trikrat na dan. Otroci od 1 do 7 let: 1 do 2 kapljici Operila P kanemo v vsako nosnico dvakrat do trikrat na dan. Za samozdravljenje lahko uporabljamo Operil in Operil P le v predpisanih dozah in ne dlje kot tri dni. Če se stanje ne izboljša, se posvetujemo z zdravnikom. Po presoji lahko zdravnik predpiše daljše zdravljenje. **HRAMBA:** Zdravilo hranimo pri temperaturi do 25°C. **UPORABNOST:** Označena na opremi.

S lek